بازدید شد
۱۳۸۱

کتابخانهٔ مجلس شورای ملی
مؤسسهٔ ۱۳۰۲
اسم کتاب زیج
مؤلف
موضوع تألیف
شمارهٔ دفتر ۵۴۵۱
۱۸۱
بازرسی شد

روح را از بدن مفارقت می‌نماید بدان که [illegible] گرم [illegible] دست نکرده [illegible] جسم گرم شده
در دود چشم را [illegible] معلوم [illegible] گرمی در دشت [illegible] رفته [illegible] می‌نماید می‌شود
گرمی [illegible] اگر گرفت باعث [illegible] دلو چشم هم از بالا گرفت [illegible] از دهان بردن نزد
[illegible] در میان [illegible] گرمی [illegible] هوا [illegible] حرکت [illegible]
[illegible] لطف [illegible] مدار [illegible] حرارت [illegible]
[illegible] جسم [illegible] لطف [illegible] حرارت [illegible]
[illegible] جسم [illegible] شده داخل [illegible] جسم [illegible]
[illegible] مردم [illegible] همراه [illegible] حالات [illegible]
[illegible] طرف [illegible] مدارد [illegible]
[illegible] بجسم [illegible] [illegible] اقرار [illegible]
[illegible] از بدن بردن کرده [illegible] اخراج [illegible]
[illegible] در میان [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] شده [illegible] باران [illegible]
[illegible] انواع [illegible] [illegible] شده [illegible]
[illegible] جسم [illegible] [illegible]
[illegible] انواع [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

کتابخانه مجلس شورای ملی

[illegible]

مقاله اول

در تواریخ و آن مشتمل بر مقدمه و پنج باب است

مقدمه در ذکر تاریخهایی که درین وقت بکار می دارند

تاریخی که پادشاهان ما بکار می دارند تاریخ ختاییان و ترکانست و اکثر در ولایتهای ما بکار
می دارند تاریخ رومیان و تاریخ عربیان و تاریخ فارسیان باشد و تاریخ محدث که سلطان
ملکشاه نهاده است و منجمان ازین تاریخها اعتبار کنند و جهودانرا تاریخی دیگرست که منجمان
بکار ندارند و ما شرح هر تاریخی بگوییم بیرون آوردن هر تاریخی که معلوم
نباشد از تاریخی که معلوم باشد یاد کنیم و ابتدا از تاریخ ختاییان و ترکان کنیم و چون ایشان اوائل
بنای نظام بر آفتاب و ماهست سال گردش همه تاریخها بر آفتاب نهاده اند و مدت یک سال
از یک دور آفتاب گرفته اند که چهار فصل سال باشد نزدیک بآن و ماه گردش ماه نهاده اند
و مدت یک ماه از رسیدن ماه بکنار آفتاب که آن کاستی روز باشد و در یک سال زیادت از
دوازده ماه افتد و کمتر از سیزده ماه پس در بیشتر تاریخها ماهها یک سال دوازده نهاده اند
و در بعضی که آفتاب گردش با ماه گردش هم نگاه می دارند بهر سه سال یا دو سال ماهها یک سال سیزده
شود و چون این معنی شرح داده شد حال هر تاریخ باز کنیم و چون ماهها و سالها موافق
از تکرار شبانروز باشد ابتدا بذکر حال شبانروز کنیم والله اعلم

باب اول

در شرح تاریخ ختا و معرفت سالها و ماهها آن و آن مشتمل بر دوازده فصلست

فصل اول

در شرح اقسام شبانروز نزدیک اهل خطا حکماء خطا و ترکستان اقسام
شبانروز و روزها و سالها را دوری نهاده اند که بدوازده می گردد و هر یکی را ازان دوازده نامی نهاده اند
و نامهای دوازده گانه بهر دو لغت اینست

ابجد	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ی	یا	یب
نامها بختائی	ذه	چیو	یم	ماو	جن	سی	وو	وی	شن	یو	سو	خای
نامها بترکی	کسکو	اوط	بارس	طاوشقان	لو	یلان	یوند	قوی	بچین	داقوق	ات	طنغوز

الزیاده .... النقصان ....

جدول مبادی اقسام سال داوق موافق حساب...

اسامی اقسام	...	...	مبادی اقسام ...	اوقات اقسام ...
تحش	غ	[illegible]	ات	اواسط الدلو
ده شی	[illegible]	[illegible]	پارس	اوایل الحوت
کحف	[illegible]	[illegible]	سلان	اواسط الحوت
سوق قلد	[illegible]	[illegible]	تحش	اوایل الحمل
سنکرسنک	[illegible]	[illegible]	طونغوز	اواسط الحمل
کوود	[illegible]	[illegible]	طاوشق	اوایل الثور
لحف	[illegible]	[illegible]	سوند	اواسط الثور
سیوحش	[illegible]	[illegible]	داوق	اوایل الجوزا
منحش	[illegible]	[illegible]	کسکو	اواسط الجوزا
شاحس	[illegible]	[illegible]	طاوشق	اوایل السرطان
سانطو	[illegible]	[illegible]	قوی	اواسط السرطان
داشو	[illegible]	[illegible]	ات	اوایل الاسد
لعوو	[illegible]	[illegible]	اوط	اواسط الاسد
جیوشیو	[illegible]	[illegible]	لو	اوایل السنبله
سلو	[illegible]	[illegible]	تحش	اواسط السنبله
سیوف	[illegible]	[illegible]	طونغوز	اوایل المیزان
خشو	[illegible]	[illegible]	پارس	اواسط المیزان
شونکن	[illegible]	[illegible]	سلان	اوایل العقرب
لتون	[illegible]	[illegible]	تحش	اواسط العقرب
سیاوشه	[illegible]	[illegible]	کسکو	اوایل القوس
داشه	[illegible]	[illegible]	طاوشق	اواسط القوس
دوغن	[illegible]	[illegible]	سوند	اوایل الجدی
سوخن	[illegible]	[illegible]	داوق	اواسط الجدی
داخن	[illegible]	[illegible]	کسکو	اوایل الدلو
لحن	[illegible]	[illegible]	لو	اواسط الدلو

الزیاده .... النقصان ....

جدول مبادی لحن در سالی چند

سالها روزنوروزی	سالهای تازی	سالهای ترکی	دقایق ...	نام مبادی ...	نام ...
خلو	کا زه	کسکو	یا سدم	یرخای	طونغوز
[illegible]	ی جیو	اوط	[illegible]	سرزی	سلان
[illegible]	سن ع	پارس	[illegible]	سرسو	ات
[illegible]	تزماو	طاوشق	[illegible]	سرماو	طاوشق
[illegible]	دوحن	لو	[illegible]	سرشن	تحش
[illegible]	کوجز	سلان	[illegible]	سرجیو	اوط
[illegible]	کن وو	نوند	[illegible]	سرزی	قوی
[illegible]	سرزی	قوی	[illegible]	زه زه	کسکو
[illegible]	زوش	تحش	[illegible]	ترجز	سلان
[illegible]	کوی وو	داوق	[illegible]	زه سو	ات
[illegible]	کاسو	ات	[illegible]	ووحن	لو
[illegible]	وخای	طونغوز	[illegible]	کم وو	داوق
[illegible]	سرزه	کسکو	[illegible]	ووزم	پارس
[illegible]	ترجیو	اوط	[illegible]	کم وی	قوی
[illegible]	وو ع	پارس	[illegible]	کن جیو	اوط
[illegible]	کن ماو	طاوشق	[illegible]	کا وو	سوند
[illegible]	کوجن	لو	[illegible]	کن خای	طونغوز
[illegible]	سرجز	سلان	[illegible]	کاحن	لو
[illegible]	ذم وو	سوند	[illegible]	کز سو	ات
[illegible]	کوی جی	قوی	[illegible]	وماو	طاوشق
[illegible]	کاشن	تحش	[illegible]	کز شن	تحش
[illegible]	ی وو	داوق	[illegible]	وجیو	اوط
[illegible]	تزسو	ات	[illegible]	سرزو	سوند
[illegible]	ترخای	طونغوز	[illegible]	سرزه	کسکو
[illegible]	وو زه	کسکو	[illegible]	شر جز	سلان

[illegible]

وهر شبانروزی هم چنانک محاسبان ما بیست وچهار ساعت قسمت کرده اند اشان بدوازده جاغ قسمت کرده اند و هر یک جاغ بهشت که و تمامی شبانروز را نیز بده هزار فنک قسمت کرده اند پس هر یک جاغ هشتصد و سی و سه فنک باشد وثلثی و هر یک که صد و چهار فنک باشد و سدس و اغاز شبانروز از نیمه شب کنند و آن وقت از جاغ زه و کسکو یک نیمه گذشته باشد و یک نیمه مانده و بعد از آن یک یک جاغ میگذرد سوسته تا نیمه روز نیمه جاغ وو و نوند باشد و اول روز در وقت تساوی شب و روز در نیمه جاغ ماو و طاوشقر باشد و اول شب در نیمه جاغ یو و داوق و بسبب درازی و کوتاهی شب و روز اول روز و اول شب مثل از آن نیز بر ایشان می افتد اما نیمه شب و نیمه روز از آن هرگز نه گردد و ما حصه جاغها و کیها شبانروز از فنکها معتبر کردم و در جدولی نهادم تا باسانی معلوم کنند که در هر جاغی و هر کیی چند گذشته باشد و فنکها بر عادت منجمان از شصت مرفوع کرده نهادم و کسور فنکها هم از کسور شصت و جمله فنکها یک شبانروز مرفوع کرده برین شکل سوم باشد پس عدد فنکها هر جا از نیز زیادت شود از نقصان باید کرد و جای از نشان یک شبانروز نهادیم چون خواهند که شبانروزی با فنکها کشند یکی از عدد شبانروزها نقصان باید کرد و این عددهای آن نهاد چنانک مقتضای حساب بود و جدول این است

جدول معرفت مبادی جاغها و کیها از فنکها شبانروز مرفوع کرده بشصت

جاغها	زه	جیو	رم	ماو	جن	جیف	ود	وی	ش	یوو	سو	حای
جاغها ترکی	کسکو	اوط	پارس	طاوشق	لو	سلان	نوند	قوی	تحش	داوق	ات	طونغوز
عدد کیها	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
د	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
و	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

فصل هفتم در معرفت مبداء ادوار ای بحسب امر اوسط در هر سال

اول باید که در یک سال ماس اول ادوار ای که سر سالست وهمان مبداء دوشی که قسم دوم است از اقسام سال شمسی معلوم باشد وانرا بلغت ختا شوقجن خوانند وما انرا اصل سر سالها می خوانیم پس تفاوت میان آن سال و سال مطلوب بگیریم که چندست وانرا در فضل یک سال شمسی بر یک سال قمری که آن ده روز و هشت هزار و هفتصد و شست وچهار فنک باشد وارقامش ی ح ی سه کو ضرب کنیم ومدت یکماه قمری اوسط وآن بست و نه روز و پنج هزار و سیصد و شش فنک باشد بدین صورت کط ا ی ح و و بلغت ختا انرا شوجه خوانند اکر از حاصل ضرب نقصان توان کرد نقصان میکنیم تا کمتر از مدت یکماه بماند و هر یک بار که نقصان کنیم در ان سالها که تفاوت باشد میان سال اصل و سال مطلوب یکبار ماه شون افتاده باشد و سال سیزده ماه شده پس آنچ بماند کمتر از مدت یکماه ماس اول ادوار و اول دوشی باشد در سال مطلوب و آن اصل سر آن سال باشد بس ایام دوشی بگیریم در هر سال وهمان اول ادوار واول دوشی ازو نقصان کنیم اکر نقصان توان کرد و اکر نتوان شست با ایام دوشی افزائیم و از مبلغ نقصان کنیم آنچ باقی باشد مدخل مبداء ادوار باشد بحسب امر اوسط از دو ستنی سر انرا با مدخل مبداء الیحن دهاز سال نکاه کنیم تا معلوم شود که کدام مقدم باشد چه تفاوت میان هردو مبدا لا محاله کمتر از مدت یک قسم سال شمسی باشد

فصل هشتم در معرفت حصه آفتاب و حصه ماه در اول هر سال

اما حصه آفتاب و اما اول ادوار و اول دوشی در هر سال از شدس مدت یک سال شمسی که آن شست روز و هشت هزار و هفتصد و چهل فنک باشد و ارقامش س ح ر کم وانرا اکیجا خوانند نقصان کنیم آنچ بماند حصه آفتاب باشد ماول این سال و اما حصه ماه را باید که اصل حصه ماه در مبداء یک سال معلوم باشد و بلغت ختا جونکا خوانند پس تفاوت میان آن سال و سال مطلوب بگیریم وانرا در هفت روز و سیصد و سی و هشت فنک که ارقام آن اینست ز ح لح وانرا بلغت ختا جونکا خوانند و طرز اینست که آن فضل سیزده دور قمری اوسط است بر مدت سال شمسی

تفاضل میان سال شمسی و سیزده دور قمری اوسط ...

ضرب کنیم آنچ حاصل آید انرا محفوظ اول خوانیم پس ماس اول ادوار و اول دوشی را از مبلغ نقصان کنیم اکر نقصان توان کرد شست بر روزها افزائیم و نقصان کنیم آنچ حاصل آید انرا محفوظ دوم خوانیم پس مدت یک دور حصه ماه که مقدار آن بست و هفت روز و پنج هزار و پانصد و پنجاه و شش فنک باشد وارقامش کز ا له لو وانرا اجحون خوانند از محفوظ دوم نقصان میکنیم تا کمتر از یک دور بماند آنچ بماند تسع اصل حصه ماه باشد انرا در نه ضرب کنیم تا حصه ماه در اول سال مطلوب حاصل شود وما جهت زیادت اعداد ضرب کرده در جدول نهادیم تا باسانی ازنجا برکیرند و نیز تمامت آنچ در فصل ششم و درین فصل گفته آمد در مدت دو دور از ادوار دوازده کانه از مبداء دو و شانکون در جدول نهادیم از جهت مثال و آن جدول اینست

جدول دو دور مذکور از مبداء دو و شانکون که بجهت مثال نهاده شد

[illegible]	حصه ماه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	سالهای [illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

فصل هشتم در استخراج تعدیل آفتاب

حصهٔ آفتاب اول سال بگیریم و حصت
یکماه قمری و آن بیست و نه روز و پنج هزار و سیصد و شش فنکر باشد و ارقامش کط ا ع کو و بلغت ختا
انوا شوجه خوانند بر وی افزاییم تا حصهٔ ماهها یکی بعد از دیگر معلوم می‌شود و اگر از میانهٔ سال
حصهٔ ماهی معین خواهیم عدد ماهها که ما بین اول سال و ماه مطلوب باشد در شوجه ضرب کنیم
و حاصل بر حصهٔ آفتاب اول سال افزاییم تا حصهٔ سر آن ماه حاصل شود و ما حاصل ضرب شوجه در اعداد
تفاوت ضرب کرده در جدول نهادیم تا از آنجا می‌گیرند و چون حصهٔ آفتاب معلوم شود اگر عدد دورها
بی اعتبار فنکها از سهٔ دور که آن صد و هشتاد و دو که انوا سهوتن خوانند کمتر باشد از صد و هشتاد
و دو بکاهیم تا تمامش بماند بر حصه داد تمام حصه ضرب کنیم و حاصل را مضاعف کنیم و تسع مسلخ بگیریم
حاصل تعدیل آفتاب باشد و زاید باشد و زاید را نو خوانند و اگر دورها حصه از صد و هشتاد و دو زیادت باشد
فضلش بر صد و هشتاد و دو بگیریم و حصه را از ضعف صد و هشتاد و دو که تمام دور باشد نقصان
کنیم و فضل را در باقی از نقصان ضرب کنیم و حاصل را مضاعف کنیم و تسع مسلخ بگیریم آنچه حاصل آید تعدیل آفتاب باشد
و ناقص باشد و انوا تنا او خوانند یعنی ناقص و تعدیل آفتاب را تما یانک ذکی خوانند و ما تعدیل آفتاب را جدول
نهادیم و فنکهاء مرفوع تعدیل بازاء حصه در آن جدول نهادیم تا بازاء حصهٔ سر ماهها از جدول می‌گیرند

فصل نهم در استخراج تعدیل ماه

حصهٔ ماه اول سال بنهیم و انوا بلغت ختا هوکا
خوانند و حصت دیگر ماهها هفده روز و هشت هزار و هفتصد و پنجاه و چهار فنکر و ارقامش اینست یز ح ذ ند
و انوا هوتوشا خوانند بر حصهٔ سر سال می‌افزاییم تا حصهٔ سر یک یک ماه حاصل می‌شود و ما جدولی مشتمل
بر ضرب آن در عدد نهادیم تا آنچه بازاء عدد تفاوت یابند بر حصهٔ سر سال می‌افزایند تا حصهٔ
سر هر ماه که خواهند حاصل می‌شود و ایام حصه اگر از صد و بیست و چهار که انوا سهوتوشا خوانند
کمتر بود انوا از صد و بیست و چهار نقصان کنیم تا تمامش بماند و ایام را در تمامش ضرب کنیم آنچه حاصل آید
تعدیل ماه باشد و نو باشد یعنی زاید و اگر از صد و بیست و چهار زیادت باشد فضلش بر صد و بیست
و چهار در تمامش بعد النقصان از دویست و چهل و هشت ضرب کنیم آنچه حاصل آید تعدیل ماه باشد
و تنا ودو باشد یعنی ناقص و تعدیل ماه را تا بانک ذوخوانند و ما تعدیل ماه را جدولی نهادیم
تا بازاء حصهٔ سر ماهها از جدول برمی‌گیرند و جدولها اینست

جدول تعدیل آفتاب که انوا تا یانک ذکی می‌خوانند

زاید	حصهٔ آفتاب	تعدیل آفتاب			ناقص: حصهٔ آفتاب		زاید: حصهٔ آفتاب		تعدیل آفتاب		
٠	قعب	٠	٠	٠	قعب	شلد	لب	قنب	٠	یو	کد
ا	قعب	٠	٠	م	قمو	شلو	لا	قنا	٠	ر	ط
ب	قعت	٠	ا	ط	قعد	شت	لب	قن	٠	ر	ر
د	قعط	٠	ا	نا	قعه	شب	لد	قمط	٠	ی	ط
ه	قمح	٠	-	ی	قعو	شی	لد	قمح	٠	ی	ی
و	قعز	٠	د	ر	قعز	شیه	لد	قمز	٠	یط	د
ز	قعو	٠	د	نه	قمع	شبخ	لو	قمو	٠	یط	ی
ح	قعه	٠	ک	ل	قمط	شنز	لز	قمه	٠	یط	ت
ط	قعد	٠	٠	ط	قمد	شنو	لح	قلد	٠	ک	نو
ی	قمح	٠	٠	نو	قما	شله	لط	قلو	٠	ک	م
یا	قعب	٠	و	کب	قصد	شلد	م	قلب	٠	کا	ه
یب	قعا	٠	و	نح	قمح	شلو	ما	قنا	٠	کب	ک
یج	قع	٠	ز	لو	قمه	شلب	مب	قم	٠	کب	ر
ید	قنط	٠	ح	ح	قمه	شلا	مج	قلط	٠	کب	ح
یه	قنح	٠	ح	کو	قلو	شکی	مه	قلح	٠	کب	کا
یو	قنز	٠	ط	ر	قله	شکط	مو	قلر	٠	کج	ند
یز	قنو	٠	ط	نه	قلع	شکح	مو	قلو	٠	کج	ه
یح	قنه	٠	ی	کح	قلط	شکز	مح	قله	٠	کد	ل
یط	قند	٠	ی	نو	نا	شکو	مط	قله	٠	کد	لط
ک	قنج	٠	یا	یب	را	شکه	مط	قلط	٠	کد	ح
کا	قنب	٠	-	٠	رب	شکد	نب	قلد	٠	کد	کو
کب	قنا	٠	-	یو	رد	شکج	نا	قلا	٠	کد	مه
کج	قمط	٠	ک	-	ره	شکب	ث	قلب	٠	که	-
کد	قنط	٠	یه	ط	ره	شکا	ذ	قکط	٠	که	لط
که	قمح	٠	یه	٠	رو	شکح	ند	قکح	٠	که	لو
کو	قنو	٠	یو	لب	رز	شلط	نه	قکو	٠	کو	ت
کز	قنو	٠	٠	ا	رح	شلع	نو	قکو	٠	کو	ح
کح	قنه	٠	٠	ل	رط	شلد	نز	قکه	٠	کو	کج
کط	قند	٠	٠	ع	رک	شلو	نح	قکه	٠	کو	لط
لط	قنو	٠	یو	کو	زا	شله	نط	قکه	٠	کو	کز

ناقص: حصهٔ آفتاب		زاید: حصهٔ آفتاب		تعدیل آفتاب			ناقص: حصهٔ آفتاب	
ذ	شلد	ح	قلک	٠	کر	د	رمد	شلد
ره	شلو	سا	قکا	٠	کر	ط	ره	شنح
رید	شلا	سـ	قکه	٠	کر	کر	رید	شت
ره	شلا	سب	قکط	٠	کر	یو	ره	شا
رسو	شل	سد	قکع	٠	کر	کد	رسو	شکه
رر	شکط	سه	قکر	٠	کد	کد	رمر	رمط
رر	شکع	سو	قیو	٠	کد	کا	رح	رمح
ریط	شکو	سه	قیه	٠	کد	ل	رمط	رمر
رکد	شکو	سح	قید	٠	کد	کر	رنا	رمو
رلا	شکه	سط	قیو	٠	کد	کر	رنا	رمه
رده	شکه	ع	قیب	٠	کط	-	رنب	رمد
رکو	شکو	عا	قیا	٠	کط	ی	رنو	رمو
رلد	شکب	عب	قی	٠	کط	ط	رند	رمـ
رله	شکا	عج	قط	٠	کط	کد	رنه	رما
رکو	شکک	عد	قح	٠	کط	لو	رنو	رمه
رلر	شیط	عه	قز	٠	کط	م	رنز	رنط
رلح	شیح	عو	قو	٠	کط	ند	رنح	رنح
رکا	شیز	عز	قه	٠	کط	نز	رنط	رنز
رل	شیو	عح	قد	٠	ل	ه	رص	رنو
رلا	شه	عط	قو	٠	ل	ح	رسا	رند
رله	شند	ف	قت	٠	ل	ه	رس	رنه
رلو	شنو	فا	قنا	٠	ل	ک	رسج	رنو
رله	شت	فب	قن	٠	ل	کد	رسد	رنز
رله	شا	فج	قط	٠	ل	کو	رسه	رنا
رلو	شی	فد	قح	٠	ل	کط	رسو	رنب
رلو	شله	فه	قر	٠	ل	لد	رس	رنط
ربا	شح	فو	قو	٠	ل	لو	رسح	رنج
رلا	شر	فز	قه	٠	ل	لو	رسط	رعر
رم	شمع	فح	قد	٠	ل	لح	رع	رعو
رما	شه	فط	قح	٠	ل	لط	رعا	رعه
		صـ	قـ	٠	ل	م	رعب	رعد
		ما	ما	٠	ل	ء	رعج	رعح

فصل ده هو در معرفت اوایل ماهها از هر سالی که خواهیم و تعیین ماه شون در سالی که واقع شود

از حصه اعنات در اوایل ماهها تعدیل او معلوم کنیم و زاید و ناقص بدانیم و از حصه ماه در
اوایل ماهها تعدیل ماه نیز معلوم کنیم و زاید و ناقص بدانیم و هر دو تعدیل اگر زاید یا ناقص باشند
جمع کنیم و الا فضل یکی بر دیگری بگیریم و انرا تعدیل مرکب خوانیم اگر هر دو زاید بوده باشند یا فضل
زاید را باشد تعدیل مرکب زاید باشد و اگر هر دو ناقص بوده باشند یا فضل ناقص را باشد
تعدیل مرکب ناقص باشد پس مدخل ایام بحسب امر اوسط در اول سال بگیریم و مقدار یک ماه که بیست
و نه روز و نح هزار و سیصد و شش صد است و ارقامش كط ا كو یعنی شوصه بر مدخل ایام می افزاییم
و هر چه ایام از شش زیادت باشد شش می افکنیم تا مدخل هر ماهی بحسب امر اوسط حاصل می شود
پس تعدیل مرکب اگر زاید باشد در اول هر ماهی بر مدخل آن ماه می افزاییم و اگر ناقص باشد می کاهیم
تا مدخل هر ماه تحقیق معلوم می شود و منکها را اگر از مقدار نیم شب و یک روز کمتر باشد انرا یکی می کنیم
و بر روزهای افزاییم و اگر زیادت باشد انرا دو می گیریم و بر روزهای افزاییم پس حاصل را در جدول
دور ستنی می آوریم تا مدخل هر ماه از آن دور معلوم می شود و از مدخل هر ماه و مدخل ماهی که بعد
ازو باشد معلوم شود که ماه اول سی روز باشد یا بیست و نه روز و باید که زیادت از دو ماه متوالی
بیست و نه نگیرند و زیادت از سه ماه متوالی سی نگیرند پس مدخل اقسام سال شمسی را که واقع باشد
در هر ماه اعتبار می کنند اگر سال شون باشد که سیزده ماه در وی افتد هر ماه که مدخل یک
قسم از اقسام سال شمسی تنها در وی افتد آن ماه شون باشد و هر ماه که مدخل دو قسم در وی افتد شون
نباشد و ما از جهت مثال ماهها سال دهم از دور ستا تکوز که آن
سال کوی یو باشد و شرکی داقوق ییل و بحساب بادسی
سال ششصد و چهل و دهم یزدجردی باشد استخراج کردیم
و این عملها تفصیل در جدول نهادیم تا بران قیاس می کنند

و آن جدول اینست

جدول تعدیل ماه و آنرا تایانک ثجن خوانند

ذايد	نيم ماه	ناقص	ذايد	نيم ماه	ناقص
قكه	• • •	قكه	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

تقاويم شمسيه — يعني مدت كه ماه قمري

ايام	ماهها	منكها
[illegible]	[illegible]	[illegible]

تقاويم جنوبي — يعني سير يك ماه

ايام	ماهها	منكها
[illegible]	[illegible]	[illegible]

هرگاه که سال کبیسه باشد [illegible]

ارام															اهل قتا در اقسام سالها ...
ارام	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	وماو	[illegible]	ذم سو	وو م
الکندای	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	کاشن	[illegible]	کوی جز	وو شن
اوچنغ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	کام	[illegible]	کوی جای	کی ماو
تورتنغ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	کوکدی	[illegible]	کا دو	کی نو
بشنغ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ذم نغ	[illegible]	کا ذم	کی ماو
التنغ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ذم وو	[illegible]	ی وی	کی سو
ستون	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	سن جای	[illegible]	وجیو	
سکزنغ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	کن جن	[illegible]	کمن جن	سن سن
طقوزنغ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	کن سو	[illegible]	سن جای	سن م
اونونغ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	کن جن	[illegible]	سن جز	سن سن
اونوغ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	کی نو	[illegible]	ذم نغ	سن ماو
مرکنشنغ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	کی ماو	[illegible]	ذم وو	سن نو
چقشاباط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	کی نو	[illegible]	ذم نغ	وو جن
ارام	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]		کی ماو			

در معرفت دورهای اهل قتا را دوری دیگر است که در اختیار روزها بران اعتماد می کنند وان دور هم بر دوازده می گردد ونامهاء ان دوازده است کن چو من بن تن چه یو وی جن شو خا سی از ین جمله چهار عدد خی باشد یعنی سیاه وان مایل باشد بشاهی وان کن ومن وبن وشو باشد وچهار خونک باشد یعنی زرد وان مایل بنیکی باشد وان چو وتن وچه ووی باشد ودو یه باشد یعنی سبز وان بغایت نیک باشد وان جن وخا باشد ودو هون باشد یعنی بغایت تباه وان یو وسی باشد وروزهاء اقسام سال شمسی بر همان ترتیب که باول گفتیم می شمرند وچون نوبت باقسام طاق رسد ماسد لیکن که اولست وکنجه که سوم است وسینک مینک که پنجم است روز مبداء آن قسم وروز مقدم بران قسم هر دو را یکی شمرند یعنی اگر در روز مقدم نوبت باو رسیده باشد در روز مبداء قسم مکرر شود باقی بر ترتیب باشد وماه اگر در اوایل سالهاء دور دوم از اول دور شانکون نوبت بان رسیده باشد

باذکنم تا از انجا ترتیب می شمارند وبر این هر سال اگر نوبت باد رسیده باشد روز اول نهادم وهر سال که بعد از ان باشد در ششم آن نام روز نوشته باو رسد واگر سال کبیسه باشد در هفتم نوبت باو رسد وسالهاء کبیسه را علامت کرد بر این نهادم وبر این قیاس باید کرد فصل دوازدهم

در معرفت تاریخ قتایی از تاریخ عربی

چون بنزدیک محققان ما تاریخ هجری مشهور ترست از اول عهد چنگیز خان تا مدت صد سال سالها وماهها هجری در جدول نهادم سالها ازجانب راست وماهها بر سر جدول وماهها مغولی در میان جدول برقم ونام سال ترکی گشاده وشون گشاده وبر بالاء جدول مدخل ماه عربی ودرشیب مدخل ماه قتایی

سالهای هجری	ابتداء سالهاء دور قتایی	سالهای ترکی	سالهاء کبیسه قتایی
خلج	سو	کسکو	
خلد	بن	اود	کبیسه
خله	جن	بارس	
خلو	چو	طاوشقان	
خلز	یو	لو	
خلح	ل	یلان	کبیسه
خلط	جی	یوند	
خم	ضای	قوی	
خما	بن	بچن	
خمب	جن	داقوق	کبیسه
خمج	من	ایت	
خمد	وی	طونغوز	
خمه	کن	کسکو	
خمو	حه	اود	کبیسه
خمز	ل	بارس	
خمح	تن	طاوشقان	
خمط	شو	لو	
خن	من	یلان	کبیسه
خنا	جن	یوند	
خنب	حو	قوی	
خنج	یو	بچن	
خند	ی	داقوق	کبیسه
خنه	حه	ایت	
خنو	ضای	طونغوز	
خنز	یی	کسکو	

او ـــ ط جن
بار ـــ س خن

قانون و عدد روزهاء ماه و جدول اینست

سالها هجری	محرم	صفر	ربیع الاول	ربیع الآخر	جمادی الاولی	جمادی الآخر	رجب	شعبان	رمضان	شوال	ذوالقعده	ذوالحجه
شط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غ	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غی	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غیا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غیب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غیج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غید	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غیه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غیو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غیز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غیح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غیط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غک	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غکا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غکب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غکج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
غکد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

٨

سالها هجری	محرم	صفر	ربیع الاول	ربیع الآخر	جمادی الاول	جمادی الآخر	رجب	شعبان	رمضان	شوال	ذوالقعده	ذوالحجه
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

١٣

9

سالهای عربی	محرم	صفر	ربیع الاول	ربیع الآخر	جمادی الاول	جمادی الآخر	رجب	شعبان	رمضان	شوال	ذوالقعده	ذوالحجه
خفد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
خفه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

سالهای عربی	محرم	صفر	ربیع الاول	ربیع الآخر	جمادی الاول	جمادی الآخر	رجب	شعبان	رمضان	شوال	ذوالقعده	ذوالحجه
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

باب دوم در تاریخهایی که دیگر طوایف بکار می دارند و این باب مشتمل بر هفت فصل است

فصل اول در تاریخ رومیان تاریخ رومیان سالها شمسی اصطلاحی باشد یعنی سیصد و شصت و پنج روز و ربعی بی زیادت و نقصان سالی گیرند و ماهها ایشان دوازده باشد از آن جمله هفت ماه را هر ماهی سی و یک روز شمرند و چهار ماه را هر ماهی سی روز شمرند و یک ماه بیست و هشت روز شمرند و در هر چهار سال یکبار از آن ماه بسبب ارباع مذکور بیست و نه روز شمرند و مجموع آن سال را سال کبیسه خوانند و آن روز را روز کبیسه و تفصیل نامها ماهها و عدد روزها اینست ا تشرین اول لا
ج تشرین آخر ل ه کانون اول لا ح کانون آخر لا ب شباط کح ه آذار لا
د نیسان ل و ایار لا ب حزیران ل ز تموز لا یا آب لا ز ایلول ل
ابتداء تشرین الاول در وقتی باشد در وی نزدیکی که آفتاب در حدود اواسط میزان باشد

جدول مدخل تاریخ رومی

	تشرین اول	تشرین آخر	کانون اول	کانون آخر	شباط	آذار	نیسان	ایار	حزیران	تموز	آب	ایلول
ا	—	ه	د	ج	ه	و	—	ز	د	—	ه	ا
ب	ج	و	ا	ز	د	د	ج	ه	ا	ج	و	—
ج	ز	د	—	ه	ا	—	ه	د	ج	ه	ا	ز
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

و اول این تاریخ روز دوشنبه بوده است بعد از سال وفات اسکندر بن فیلقوس رومی که بر ممالک هفت اقلیم عالم مستولی شد بدوازده سال شمسی و جهت معرفت مدخل هر ماه که خواهند از این تاریخ با ایام اسابیع جدول نهاده اند تا سالهاء تاریخ تا سالی که مطلوب باشد بر بیست و هشت قسمت کنند آنچ بماند از آن در طول جدول طلب کنند و ماهی که مطلوب بود در بالاء جدول و در موضع ملتقاء هر دو مدخل آن ماه بیابند و از مدخل ماه مدخل روز مطلوب معلوم کنند

فصل دوم در تاریخ عرب تاریخ عرب را سالها قمری حقیقی باشد و اول ماهها بحسب

رؤیة الهلال باشد و ضبط این متعذر باشد و چون بحسب وسط نیز گیرند ماهها و سالها بحسب امر اوسط باشد و مدت سال سیصد و پنجاه و چهار روز و خمس و سدس یک روز باشد تقریبا و اول تاریخ اول محرم آن سال بوده است که سید ما محمد مصطفی علیه السلام از مکه بمدینه هجرت کرده است و روز اول بحسب امر اوسط پنجشنبه بوده است و بحسب رؤیت آدینه و چون بحسب امر اوسط مشهورتر است ما پنجشنبه گرفتیم و ماهها را یک ماه سی روز و یک ماه بیست و نه روز می گیرند و ذوالحجه در هر سه سال یا دو سال سی شود و آن سال کبیسه باشد و چون از اول تاریخ سی سی بیفکنند تا کمتر از سی بماند سالهاء دوم و پنجم و هفتم و دهم و سیزدهم و پانزدهم و هژدهم و بیست و یکم و بیست و چهارم و بیست و ششم و بیست و نهم این یازده سال باشد که در هر سی سال کبیسه باشد یعنی ذوالحجه سی روز باشد و اعداد این یازده در این لفظ جمع باشد بهز یحو یجکو اذوط و جهت معرفت مدخل جدولی نهاده اند تا چون از سالها تا قصد دویست و ده دویست و ده بیفکنند باقی در جدول آورند مدخل اول محرم آن سال معلوم شود پس آنچ مقابل ماه مطلوب باشد بر مدخل اول محرم افزایند مدخل ماه مطلوب باشد و از مدخل ماه مدخل روز مطلوب معلوم کنند

جدول مدخل تاریخ هجری

	ب	ا	ب	ح	ز	ه	و	د	ج	ط
	ا	ه	—	د	ه	ا	و	ه	ا	ه
	—	د	ز	ا	و	ج	ا	ه	—	د
	ز	ا	و	ج	د	ه	—	د	ز	ا
	و	ج	د	ه	—	و	ز	ا	و	ج
	د	ه	—	و	ز	ا	و	ج	د	ه
	—	و	ز	ا	ه	ج	د	ه	—	و
	ز	ا	ه	ج	د	ز	—	و	ز	ا
	ه	ج	د	ز	—	و	ز	ا	ه	ج
	د	ز	—	و	ج	ا	ه	ج	د	ز
	—	و	ج	ا	ه	—	د	ز	—	و
	ج	ا	ه	—	د	ز	—	د	ج	ا
	ه	—	د	ز	ا	و	ج	ا	ه	—
	د	ز	ا	و	ج	د	ه	—	د	ز
	ا	و	ج	د	ه	—	د	ز	ا	و
	ج	د	ه	—	و	ز	ا	و	ج	د
	ه	—	و	ز	ا	ه	ج	د	ه	—
	و	ز	ا	ه	ج	د	ه	—	و	ز
	ا	ه	ج	د	ز	—	و	ز	ا	د
	ج	د	و	—	ج	ا	ه	ه	ج	ج
	ز	—	و	ج	ا	ه	ج	د	ز	—
	و	ج	ا	ه	—	د	ز	—	ز	ج
مدخل ماهها	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

فصل سیوم در تاریخ فرس تاریخ فارسی از کسری و کیاپس خالی است و سال این سیصد و شصت و پنج روز باشد و ماهها سی سی روز و پنج روز زاید بر سیصد و شصت بعضی در آخر آبان ماه کرده

و منجمان در لحظه سال کیرند و در قدیم تاریخ بختنصر هم چنین بوده است و از جهت
آنکه سالها و ماهها این تاریخ از کسور خالی است منجمان این تاریخ بیشتر بکار دارند
و مبداء این تاریخ سال جلوس یزدجرد بن شهریار بوده است که پادشاه آخرین بود
از ملوک فرس و روز اول آن سال سه شنبه بوده و چون از سالهاء ناقصه این تاریخ هفت
هفت فکنند اگر کمتر از هفت ماند بعدد آن از سه شنبه بشمرند اول سال مطلوب
معلوم شود و جهت هر ماه که بعد از ماه اول باشد دو دو برمی افزایند و چون از هفت
زیادت شود هفت هفت می افکنند تا اول ماه مطلوب
حاصل شود و ما مدخل ماهها در این جدول
نهادیم تا عدد کم از هفت در بالاء جدول آرند
و مقابل ماه مدخل ماه بیابند و ما سبب آنکه این
تاریخ از کسور خالی است این تاریخ را بر این تاریخ نهادیم

جدول مدخل تاریخ فارسی							
ماهها فارسی	ا	ب	ج	د	ه	و	ز
فروردین	ج	د	ه	و	ز	ا	ب
اردیبهشت	ه	و	ز	ا	ب	ج	د
خرداد	ز	ا	ب	ج	د	ه	و
تیر	ب	ج	د	ه	و	ز	ا
مرداد	د	ه	و	ز	ا	ب	ج
شهریور	و	ز	ا	ب	ج	د	ه
مهر	ا	ب	ج	د	ه	و	ز
آبان	ج	د	ه	و	ز	ا	ب
آذر	ه	و	ز	ا	ب	ج	د
دی	ز	ا	ب	ج	د	ه	و
بهمن	ب	ج	د	ه	و	ز	ا
اسفندارمذ	د	ه	و	ز	ا	ب	ج

فصل چهارم در استخراج از سه تاریخ

از یکدیگر چون یکی از این سه تاریخ یعنی رومی و عربی
و فارسی معلوم باشد و خواهند که یکی از دو تاریخ دیگر
معلوم کنند سالهاء تامه از تاریخ معلوم با روز باید
کرد و طریق آن بود که اگر تاریخ رومی بود سالها
تامه در سیصد و شصت و پنج ضرب کنند و ربع عدد سالها تامه حاصل ضرب افزایند
بشرط آنکه عدد سالها بر چهار منقسم نشود یک عدد یا دو عدد یا سه عدد از عدد سالها
نقصان کنند تا باقی منقسم شود پس اگر سه عدد نقصان کرده باشند از سه را
یک عدد بر ربع عدد سالها افزایند آنچه حاصل آید ایام سالها باشد پس ماهها تامه را
با ایام کنند و چهار ماه را سی باید گرفت و آن تشرین آخر و نیسان و حزیران و ایلول است

و شباط را در آن سال که کبیسه باشد بیست و نه و در غیر آن سال بیست و هشت
و هفت ماه باقی را سی و یک سی و یک آنچه از ماهها تامه باشد بر روزهاء سال افزایند
و از ماه مطلوب عدد روزها که گذشته باشد تا روز مطلوب بر آن روزها افزایند
حاصل روزهاء تاریخ رومی بود از اول تاریخ تا روز مطلوب و اگر
تاریخ عربی بود سالها تامه در سیصد و پنجاه و چهار ضرب باید کرد پس سالها تامه
بر سی قسمت باید کرد و آنچه خارج قسمت بود در یازده ضرب باید کرد و بر آن عدد افزود و آنچه باقی
بود از قسمت بر سی عدد کبایس از یازده کبیسه مذکور بر آن مبلغ باید افزود و ماهها تامه یکی را
سی و یکی را بیست و نه باید گرفت و روزها از ماه حاضر تا روز مطلوب بر آن جمله باید افزود حاصل
روزها باشد از اول تاریخ هجرت تا روز مطلوب و اگر تاریخ فارسی بود سالها تامه در
سیصد و شصت و پنج ضرب باید کرد و ماهها تامه در سی و مبلغ جمع باید کرد و از ماه مطلوب روزها گذشته
تا روز مطلوب بر آن مبلغ باید افزود حاصل روزهاء تاریخ فارسی بود از اول تاریخ تا روز مطلوب و چون روزها تاریخ
معلوم حاصل شود اگر تاریخ مطلوب بر آن تاریخ مقدم باشد ما بین التاریخین بر آن روزها باید افزود و اگر متاخر باشد از آن
روزها باید کاست تا روزهاء تاریخ مطلوب حاصل شود پس از آن سالها و ماهها بعکس آن طریق که گفته آمد معلوم کرد
تاریخ مطلوب رومی باشد روزها بر سیصد و شصت و پنج قسمت باید کرد و عدد ربع خارج قسمت از باقی قسمت طرح باید کرد است
تا سالهاء تامه معلوم شود پس از باقی روزها جهت هر ماهی عدد ایام آن ماه نقصان می باید کرد تا کمتر از عدد ماهی
که نوبت با او رسد بماند آن عدد ایام باشد از آن ماه که نوبت با او رسیده باشد و اگر تاریخ مطلوب عربی بود
روزها بر سیصد و پنجاه و چهار قسمت باید کرد و خارج قسمت بر سی قسمت باید کرد و عدد خارج در یازده ضرب باید کرد
و عدد کبایس مذکور بر وی افزوده باید
آنچه حاصل بود از روزهاء باقی از قسمت نقصان باید کرد تا سالها تامه حاصل شود و از باقی روزها سی و بیست و نه
نقصان می باید کرد جهت ماهها گذشته از سال مطلوب تا کمتر از سی بماند بعدد آن روزها از ماه حاضر گذشته باشد
و اگر تاریخ فارسی بود روزها بر سیصد و شصت و پنج قسمت باید کرد خارج قسمت سالها تامه باشد از باقی روزها
بر سی قسمت باید کرد خارج قسمت ماهها تامه باشد و کمتر از سی که بماند روزها بود از ماه حاضر و باید که مدخل روز
معلوم از تاریخ معلوم نگاه کنند اگر بعینه مدخل روز حاصل باشد از تاریخ مطلوب عمل صحیح باشد و الا خطا بود

و باید که معلوم باشد که تاریخ رومی بیش از تاریخ هجری است بعدد این روزها ٣٤٥٧٥٥ و چون مرفوع کنند چنین الف لج د باشد و بیش از تاریخ فارسی بعدد این روزها ٣٤٤٣٢٤ و چون مرفوع کنند چنین الف لج ید و تاریخ عرب بیش از تاریخ فارسی است بعدد این روز ٢٦٣٣٣ و چون مرفوع کنند چنین ا ٢ کد باشد و حاجت بود تا بشر عمل یا جدا اول نهادیم تا سالها مجموعه و مبسوطه تا مدار تاریخ معلوم ایام مرفوع آن تاریخ بگیرند جمع کنند بازاء ماهها تامه از جدول ماهها بگیرند و روزها از ماه حاضر تا روز مطلوب بر آنجا افزایند و ما بین آنها بحسب ایام مرفوع زیادت یا نقصان کنند و حاصل در جدول تاریخ مطلوب مقوس کنند اگر یا بند از سالها مجموعه و مبسوط جمع کنند و اگر زیادت باشد مراتب در مجموعه و مبسوط یافته باشند در جدول شهور تاریخ مقوس کنند تا ماهها گذشته معلوم شود اگر باند روزها بود از ماه حاضر از تاریخ مطلوب و جداول این است

جدول ایام مرفوع از تاریخها و شهور اعنی رومی و فارسی و عربی

سالهای تام	المجموعه الرومیه	المجموعه العربیه	المجموعه الفارسیه	سالهای تام	المبسوطه الرومیه	المبسوطه العربیه	المبسوطه الفارسیه	سالهای تام	المبسوطه الرومیه	المبسوطه العربیه	المبسوطه الفارسیه
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

١٢

شهور تاریخها و شهور و روزهای آن

الرومی	الهجری	الفارسی
تشرین الاول [illegible]	محرم ل	فروردین ل
تشرین الثانی [illegible]	صفر کط	اردیبهشت [illegible]
کانون الاول [illegible]	ربیع الاول [illegible]	خرداد [illegible]
کانون الآخر [illegible]	ربیع الآخر [illegible]	تیر [illegible]
شباط [illegible]	جمادی الاولی [illegible]	مرداد [illegible]
آذار [illegible]	جمادی الآخره [illegible]	شهریور [illegible]
نیسان [illegible]	رجب [illegible]	مهر [illegible]
ایار [illegible]	شعبان [illegible]	آبان [illegible]
حزیران [illegible]	رمضان [illegible]	آذر [illegible]
تموز [illegible]	شوال [illegible]	دی [illegible]
آب [illegible]	ذوالقعده [illegible]	بهمن [illegible]
ایلول [illegible]	ذوالحجه [illegible]	اسفندارمذ [illegible]

فصل پنجم در تاریخ محدث که آنرا تاریخ ملکی خوانند سلطان جلال الدوله ملکشاه بن الپ ارسلان سلجوقی تاریخی دیگر نهاده است که اول سال آن روزی باشد که آفتاب بحمل آمده باشد یعنی اول بهار حقیقی و بعضی اول هر ماه هم اول آمدن آفتاب کرده اند بآن برج که آن ماه نوبت آن برج باشد تا ماهها شمسی حقیقی باشد و فصول سال حقیقی باشد و ماهها را هم نام ماههای پارسیان باشد اما ماهها پارسیان را بتقدیم مقید کنند و این ماهها را جلالی مقید کنند و میان ماهها سی روز گیرند اسانی را تا عدد ایام در اوراق تقویم مختلف نباشد و خمسه مسترقه در اخر اسفندارمذ ماه گیرند و بهر چهار سال یک روز کبیسه باشد و سال سیصد و شصت و شش روز شود و چون هفت بار یا هشت بار چهار سال کبیسه اند یک بار پنج سال کبیسه افتد و معرفت اوایل سالها و کبایس باستقرا معلوم شود و ما سیصد سال را از اول تاریخ مدخل سالها در جدولی نهادیم و هم چنین عدد کبایس در جدولی دیگر و چون تاریخی دیگر معلوم باشد و تاریخ ملکی خواهند که معلوم کنند از تاریخ بار روزها کنند و ما بین التاریخین از آن روزها بکاهند باقی روزها باشد از اول تاریخ ملکی آنرا بر سیصد و شصت و پنج قسمت کنند و خارج قسمت در جدول عدد کبایس طلب کنند اگر از عدد کبایس بازاء آن عدد یابند یا بیشتر عددی که از خارج قسمت کمتر باشد در جدول یابند بعد از آن از ایام باقی نقصان کنند خارج قسمت سالها تامه شد

جدول مداخل السنین الملکیة الناقصة من اول التاریخ فی طول الجزائر ... للرصد الجدید

[illegible]

قه شمر قو شنا قز شنه قح شنط شفط صه شسه

و ایام باقی از سالهای ناقصه بر سی قسمت کنند تا ماهها، تامه حاصل آید و باقی ایام باشد
از ماه حاضر و اگر خواهند که از تاریخ ملکی تاریخ دیگر بیرون آرند سالها، تامه در سیصد
وشصت و پنج ضرب کنند و بازاء آن سالها یا مشتر عددی که از آن کمتر بود اخذ باشند در جدول
عدد کبایس بر حاصل ضرب افزایند تا ایام سالها، تامه شود بر عدد ماهها، تامه در سی ضرب
کنند و با ایام سالها، تامه افزایند و روزها از ماه حاضر تا روز مطلوب هم افزایند جمله ایام
تاریخ ملکی باشد حاصل تاریخ ملکی و تاریخ مطلوب هم افزایند ایام تاریخ مطلوب شود
بر وجه مذکور با سال و ماه و روز مطلوب کنند والله اعلم

اعداد کبایس ملکی

ا	ب	ج	د	ه	و
ب	و	ی	ید	یح	کب
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کو	ل	له	لط	مو	مح
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
نا	نه	نط	سد	سح	عب
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
عو	ف	فد	فح	صب	صو
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
قا	قه	قط	قیو	قیح	قکا
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
قکو	قل	قلد	قلح	قمب	قمو
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
قنا	قنه	قنط	قسج	قسز	قعا
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
قعه	قعط	قفو	قفح	قصب	قصو
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ره	رط	ریج	ریح	رکب	رکو
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ره	رکط	رلا	رلو	رما	رمه
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
رمط	رنو	رنح	رسب	رسو	رع
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
رعد	رعح	رفج	رفو	رصا	رصه
رصط	رصح	شا	شه	شیه	شیط
شکج	شکز	شلا	شله	شلط	شمج

جدول مداخل سالهای ملکی ناقصه

سالهای	٠	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط
[illegible]	ا	و	د	ب	ج	ز	ه	د	ا	ب
[illegible]	و	ه	و	د	ا	ج	ز	ه	د	ا
[illegible]	ب	ج	ز	ه	د	ا	ب	ز	ه	ه
[illegible]	د	ا	ج	ز	ه	و	ا	ب	ج	ز
[illegible]	و	د	ا	ب	ز	ه	و	د	ب	ج
[illegible]	ز	ه	د	ا	ب	ج	ه	و	د	ا
[illegible]	ج	ز	ه	و	د	ب	ج	ز	ه	د
[illegible]	ا	ب	ج	ه	و	د	ا	ج	ز	ه
[illegible]	و	ا	ب	ج	ز	و	د	ا	ب	ز
[illegible]	ه	و	د	ب	ج	ز	ه	و	ا	ب
[illegible]	ج	ز	و	د	ا	ب	ز	ه	و	د
[illegible]	ب	ج	ز	ه	د	ا	ب	ج	ه	و
قه	ب	ا	ج	ز	ه	و	ا	ب	ج	ز
[illegible]	ز	د	ا	ب	ج	ه	و	د	ا	ج
[illegible]	ب	ه	د	ا	ب	ج	ز	و	د	ا
[illegible]	ب	ج د	ز	ه	و	ا	ب	ج	ز	و
[illegible]	د	ا	ب	ج	ه	ه	د	ا	ج	ز
قع	ه	د	ا	ب	ج	ز	ه	و	ا	ب
[illegible]	د	ه	و	د	ب	ج	ز	ه	د	ا
[illegible]	ب	ج	ز	و	د	ا	ب	ز	ه	و
[illegible]	ب	ب	ج	ز	ه	د	ا	ب	ج	ه
[illegible]	و	د	ا	ج	ز	ه	و	ا	ب	ج
[illegible]	ب	و	د	ا	ب	ج	ه	و	ه	ا
[illegible]	ج	ز	ه	و	ا	ب	ج	ز	د	د
[illegible]		ب	ز	ه	و	د	ب	ج	ز	ه
[illegible]	ب	ا	ب	ج	ه	و	د	ا	ب	ز
[illegible]	ه	و	د	ب	ج	ز	ه	د	ا	ب
[illegible]	ب	ه	و	د	ا	ج	ز	ه	و	ا
[illegible]	ب	ج	ز	و	د	ا	ب	ز	ه	و
[illegible]	ب	ا	ج	ز	ه	و	ا	ب	ج	ز
الف	د	ا	ب	ج	ه	و	د	ا	ج	ز
الفی	ه	و	ا	ب	ج	د	و	د	ا	ب
[illegible]	ب	ه	و	د	ا	ج	ز	ه	و	ا

فصل اندر شهور در تاریخ جهودان تاریخ جهودان از سالهای شمسی باشد وماهها قمری
ومبداء از تاریخ آدم علم کرده اند ونزدیک ایشان سه هزار وچهارصد وچهل وهشت سال
تمام کذشته بود از تاریخ آدم علم وابتداء تاریخ اسکندر بعد از آن بود وخروج بنی اسرائیل
از مصر بیک هزار سال تمام پیش از تاریخ اسکندر بود
وما از جهت معرفت اول سالهای ایشان جدولی نهادیم
تا چون از تاریخ اسکندر ناقص نوزده نوزده بیفکنند
وانچه کم از نوزده بماند هفت بروی افزایند وحاصل در این
جدول اورند مقابل آن روزها یابند از ایلول
رومی یا ازاب که آن نزدیکتر روزی باشد سر سال
ایشان وسر سال ایشان همیشه پیش از سر سال رومیان
باشد ونام ماهها ایشان اینست تشری مرحشوان
کسلیو طیبث شفط اذار نیسن ایر
سیون تموز اب ایلول وسالها بسیط بود
مشتمل بر دوازده ماه قمری یا عبور مشتمل بر
سیزده ماه ودر عبور اذار مکرر شود اذار اول
زاید باشد واذار دوم اصلی ونزدیک تر آن از ایشان اوایل ماهها بحسب رویت هلال باشد
چنانکه مسلمانان را بر هر روز که رویت هلال باشد پس سال که از جدول یافتیم نزدیکتر
باشد سر سال باشد وماهها دیکر بر ترتیب تا اخر سال می اید وعبور که بر عدد
بهزیحوج باشد یعنی دوم وپنجم وهفتم ودهم وسیزدهم وشانزدهم وهجدهم از اعداد نوزده کانه مذکور در جدول
اورده ام واما نزدیک ربانان که معظم یهودان باشند نشاید که اول سال روزهای یکشنبه
وچهارشنبه وادینه بود چنانکه یافت وسفلس منسوبند وعدد روزها ماهها ایشان بسیم خانه
بود که ایام ماهها عربی بحسب امر اوسط الا انکه سالهای ایشان سه نوع بود زاید وازد بسیط

سنین	[illegible]	الشهر	اوایل سالها جهودان
ا	[illegible]	ایلول	بسیط
ب	[illegible]	١١	عبور
ج	[illegible]	ایلول	بسیط
د	[illegible]	ایلول	بسیط
ه	[illegible]	١١	عبور
و	[illegible]	ایلول	بسیط
ز	[illegible]	ایلول	عبور
ح	[illegible]	ایلول	بسیط
ط	[illegible]	ایلول	بسیط
ی	[illegible]	ایلول	بسیط
یا	[illegible]	ایلول	عبور
یب	[illegible]	ایلول	بسیط
یج	[illegible]	ایلول	بسیط
ید	[illegible]	١١	عبور
یه	[illegible]	ایلول	بسیط
یو	[illegible]	ایلول	بسیط
یز	[illegible]	ایلول	عبور
یح	[illegible]	ایلول	بسیط
یط	[illegible]	ایلول	بسیط

جدول معرفت اول سالهای جهودان

در عبور از نقصان کبیر مانده علی نمی را اضافه کنیم ... صحت فی بعض الجهور بحیث نقصان ... دو اول ... در ... باشد

سیصد وپنجاه وپنج روز باشد ودر عبور سیصد وهشتاد وپنج روز ومعتدل واوز در بسیط سیصد
وپنجاه وچهار روز باشد ودر عبور سیصد وهشتاد وچهار وناقص واز در بسیط سیصد وپنجاه وسه
روز باشد ودر عبور سیصد وهشتاد وسه روز وماهها تشری وشفط ونیسن وسیون
واب از هر نوع همیشه سی سی باشد ودر عبور اذار اول هم سی باشد همیشه وطیبث واذار اصلی وایر
وتموز وایلول همیشه بیست ونه بیست ونه باشد واما در سال معتدل اکر بسیط باشد واکر عبور
مرحشوان بیست ونه باشد وکسلیو سی ودر سال زاید هر دو سی سی باشند ودر ناقص هر دو بیست ونه
بیست ونه وهر ماه که سی روز باشد اخر ان ماه واول دیکر ماه راس ماه مستقبل خوانند اما شمار روزها از اول
دیکر ماه کیرند وما جدولی نهادیم جهت سیصد وپنجاه سال متوالی که ماذا او سالها ناقصه اسکندری بر دارند در هر خانه
سه علامت اول علامت روز اول سال از اسبوع ودوم علامت روز از ایلول یا از اب از ایلول یا ماهی واز اب پیوسته

جدول معرفت اوایل سالهای جهودان وانواع آن ها سال

	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

دوم علامت سال که از ابتدا بنا سد از انقصال ... (marginal note, written vertically)

فصل هفتم در ایام مشهور از هر تاریخی پادشاهان مغول اول روز سال نو
جشن می‌کنند و اول هر ماهی و روز ولادت پادشاه وقت هم جشن و بخشیان در هر ماه
سه روز باجاق می‌کنند و آن روزه ایشانست و در تقدیم و تاخیر بعضی ازان روزها یک روز
میان ایشان خلافست و آخر ماهها در ماه جقشاباط چند روز هم باجاق باشد و در باجاق عبادت
کنند و طعام حیوان نخورند و در تاریخ عربی غرهٔ محرم سر سال نو است ده روز اول محرم
ایام معدوداتست دهم محرم عاشوراست پانزدهم رجب استفتاح است بیست و هفتم مبعث و معراج
پیغامبر علم است شب پانزدهم شعبان شب براتست ماه رمضان ماه روزه است شب بیست و هفتم
شب قدرست غرهٔ شوال عید فطرست ده روز اول ذی الحجه ایام معلوماتست هشتم ذی الحجه روز ترویه
است نهم روز عرفه است دهم عید اضحی است سه روز بعد از دهم ایام تشریق است و از ماهها رجب
و شعبان و رمضان ماههای عبادت است و محرم و رجب و ذوالقعده و ذوالحجه ماههای حرامست
و اما در تاریخ رومی اعیاد و ایام مشهور ایشان دو نوعست یکی آنکه موقوف بر معرفت صوم کبیرست
و دوم آنکه موقوف نیست اما نوع اول که از مبنی بر معرفت اول صوم کبیرست که هم خواهند که اول
صوم کبیر بدانند از تاریخ اسکندر تا سالی که صوم آن سال مطلوب باشد نوزده نوزده بیفکنند آنچه باقی ماند کمتر
از نوزده نگاه دارند و مدخل روز اول از تشرین الاول هم معلوم کنند که از ایام اسابیع کدام روز بوده است
و جدولی نهاده ایم جهت مدخل صوم کبیر آنچه باقی باشد از نوزده در طول جدول بر ند و علامت مدخل
اول سال در عرض جدول آنچه برابر هر دو باشد علامت روز اول صوم بود اگر سیاه باشد از شباط بود
و اگر سرخ نوشته باشد از آذار بود و اول صوم همیشه بیشتر از دهم شباط و بعد از هشتم آذار نباشد
و چون اول صوم کبیر معلوم شود آن همیشه روز دوشنبه باشد از دوشنبه که پیش از اول صوم کبیر باشد
سه هفته صوم تینوی بود و آن سه روز باشد و پنجشنبه فطر تینوی باشد و روز چهارشنبه
که بیست و چهارم صوم کبیر باشد آنرا فارقه خوانند و شنبه چهل دوم صوم کبیر را
سعانین خوانند و پنجشنبه چهل و پنجم را فصح خوانند و آدینه بعد از آن را جمعة الصلبوت خوانند

و تقویم ذنب مقابل راس باشد پس اگر زیادت استقصا خواهیم بازاء حصه عرض تعدیل
ثالث برگیریم اگر حصه عرض از ربع اول یا سوم باشد تعدیل ثالث بر تقویم قمر افزاییم و اگر
از ربع ثانی یا رابع باشد از تقویم قمر بکاهیم حاصل تقویم قمر بود از فلک مثل در وقت مطلوب
و اما در تقویم کوکب باقی مرکز و خاصه و اوج بر ترتیب مذکور برگیریم از جداول ایشان و بمرکز
تعدیل اول برگیریم و دایما بر مرکز افزاییم و از خاصه بکاهیم تا مرکز و خاصه هر دو معدل شوند
پس بخاصهٔ معدله تعدیل دوم برگیریم و نگاه داریم و بمرکز معدل در جدول دقایق حصص طلب
کنیم اگر در جدول دقایق حصص بعد ابعد یابیم بخاصهٔ معدله اختلاف بعد ابعد از جدول
برگیریم که بعد از آن جدول باشد اگر بروج خاصهٔ معدله کمتر از شش برج باشد و در اعالی
جدول افتاده باشد حاصل ضرب دقایق حصص در اختلاف از تعدیل دوم بکاهیم و اگر در اسافل
جدول افتاده باشد در شش برج باقی بر تعدیل دوم افزاییم و اگر مرکز معدل در جدول دقایق حصص
بعد اقرب یابیم اختلاف بعد اقرب از جدول برگیریم که بعد از آن جدول باشد اگر بروج خاصه
بیشتر از شش برج باشد و در اعالی جدول افتاده باشد حاصل ضرب دقایق حصص در اختلاف
از تعدیل دوم بکاهیم و اگر در اسافل افتاده باشد و کمتر از شش برج باشد حاصل ضرب بر تعدیل
دوم افزاییم تا تعدیل دوم معدل شود و آنرا بر مرکز افزاییم و اوج بر و افزاییم تقویم کوکب حاصل آید
فصل هشتم در عرض قمر و کواکب خمسه متحیره اما جهت معرفت عرض قمر بازاء حصهٔ
عرض او از جدول عرض او عرض برگیریم اگر حصهٔ عرض کم از شش برج باشد عرض شمالی باشد
و اگر بیشتر باشد عرض جنوبی باشد و اگر از سه برج کمتر بود یا از نه برج بیشتر عرض صاعد بود و اگر
از سه برج بیشتر بود و از نه برج کمتر عرض هابط بود و در ربع اول و سوم [illegible] بود و در دو ربع
دیگر هابط و اما جهت عرض کواکب علوی هفت درجه بر مرکز معدل [illegible] افزاییم و دوازده درجه
بر مرکز معدل مشتری افزاییم و مرکز معدل مریخ هم چنان بگذاریم و بآن مرکز معدل دقایق نسبت عرض طلب
کنیم اگر بازاء آن دقایق نسبت عرض شمالی یابیم بخاصهٔ معدله از جدول عرض شمالی برگیریم

و اگر دقایق نسبت عرض جنوبی یابیم خاصه معدله از عرض جنوبی بگیریم و ازاد دقایق نسبت عرض کنیم
عرض شمالی یا جنوبی حاصل آید و بیشتر یا بیستم روزی چند عرض بستانیم تا معلوم شود که زاید است
یا ناقص و زاید شمالی و ناقص جنوبی صاعد بود و ناقص شمالی و زاید جنوبی هابط بود و اما زهره و عطارد
را مرکز معدل بی زیادت و نقصان در جدول عرض اول بریم و عرض اول بگیریم و از زهره را همیشه شمالی بود
و عطارد را جنوبی پس جهت عرض دوم هم مرکز معدل در جدول دقایق نسبت بریم برج درج زیر نسبت
عرض دوم طلبیم و آنجا نوشته بود علامت شه یا حه و خاصه معدله در جدول عرض دوم و سوم بریم و بازاء
آن از عرض دوم برداریم و علامت حه و شه هم نگاه کنیم پس آنچ در جدول عرض دوم یافته باشیم
در دقایق نسبت ضرب کنیم اگر هر دو علامت که بازاء مرکز و خاصه یافته ایم شه یا حه باشد عرض شمالی
بود و الا جنوبی باشد و هم برین قیاس عرض سوم حاصل کنیم و جهتش هم بدان قیاس معلوم کنیم و چون هر سه
عرض معلوم شود اگر همه در یک جهت باشند جمع کنیم و الا آنچ در یک جهت باشد جمع کنیم و آنچ مخالف بود
در جهت کمتر از بیشتر بکاهیم عرض معدل مجموع یا مابقی باشد در جهت مجموع یا در جهت باقی

فصل چهارم در قسمت تقویم کواکب

هرگاه که تقویم روزها متوالی خواهند تقویم افتاب
و کواکب علوی بهر ده روز یک بار کفایت باشد مگر آنجا که کوکب راجع یا مستقیم خواهد شد و بهت
ده روزه بر ده قسمت باید کرد تا بهت یک روزه شود و آن بهت تقویم کوکب در دوازده روز بباید راند
پس اگر بهت یک روزه یک روز با بهت یک روزه دیگر ده روز تفاوت بسیار کند پنج روز پنج روز
باید راند و در پنج روزه کی هم چنان تفاوت باقی باشد بقوس الخلاف باید راند و از چنان باشد که بهت پنج روزه
بر پنج قسمت کنند تا حصه یک روزه حاصل شود و آن را بهت اوسط خوانند و بهت یک روز که از پنج روز سابق ماند
بگیرند و آن را بهت سابق خوانند پس ثلث تفاوت میان بهت سابق و بهت اوسط بگیرند اگر بهت اوسط زیادت
از بهت سابق باشد از ثلث بر بهت سابق می افزایند پنج بار متوالی تا پنج روزه بهت متفاوت باز قدر حاصل شود
و لا محاله بهت روز سوم از آن پنج بهت اوسط باشد بعینه پس اگر کوکب مستقیم باشد روزها بنحوی که
آن بهتها برانیم چنانکه هر بهتی بر تقویم روز مقدم می افزاییم تا تقویم روزی بعد از آن حاصل می آید

و اگر کوکب راجع باشد هر بهتی از روز مقدم نقصان می کنیم تا تقویم روز متاخر حاصل می
شود و در ایام رجوع و استقامت تقویم یک یک روز بکنیم تا روز رجوع و استقامت با اقامت بعینه
معلوم شود و در دیگر روزها زیادت و نقصان بهتها بر نسبق راست باشد و در زحل و مشتری
بقوس الخلاف حاجت نبود بل حوالی مبادی رجوع و استقامت و اواخر آن محافظت نسبت بتوان راند
و در مریخ و زهره در از اوقات بقوس الخلاف باید راند و در میانه استقامت ده روزه بتوان
راند و عطارد را همیشه پنج روزه تقویم باید کرد و بیرون از اواسط استقامت باقی بقوس الخلاف
باید راند و در عروض کواکب غیر قمر همین تا عده نگاه باید داشت و در قمر طول و عرض روز بروز
استخراج باید کرد و در شمس چون نه روز بر اشد روزها محیط تحویل متقدم و موخر تحقیق
استخراج باید کرد

فصل پنجم در نطاقات کواکب و مقامات خمسه متحیره

افتاب را و دیگر کواکب را در فلک اوج چهار نطاق بود مبداء نطاق اول اوج بود و مبداء نطاق
سوم حضیض و اما مبداء دوم و چهارم اگر بحسب سیر گیرند آنجا بود که سیر نه سریع بود و نه
بطی بل سیر وسط بود و اگر بحسب بعد گیرند آنجا بود که بعد کوکب از مرکز عالم و مرکز خارج متساوی
باشد و غیر افتاب را از تدویرات در فلک تدویر هم چهار نطاق بود مبداء اول و سوم ذروه
و حضیض و مبداء دوم و چهارم بحسب سیر آنجا که سیر کوکب بحسب مرکز تنها بود و بحسب بعد
آنجا که بعد کوکب و مرکز تدویر از مرکز عالم متساوی بود و کوکب در نطاق اول و دوم هابط بود
و در نطاق سوم و چهارم صاعد و در نطاق چهارم و اول مستقل بود و در دو نطاق دیگر منخفض
و ما نطاقات را جدولی نهاده ایم تا آنجا معلوم شود و اما مقامات خمسه متحیره مواضعی باشد
از فلک تدویر که کوکب را آنجا مبداء رجوع یا مبداء استقامت بود و ما مقام اول هر کوکبی را
جدولی نهاده ایم تا مرکز معدل کوکب را از جدول بر گیرند و چون خاصه معدله بآنجا رسد وقوف
اول و مبداء رجوع باشد و چون آن را از دور نقصان کنند آنچ بماند مقام دوم باشد کی چون
کوکب بآنجا رسد وقوف دوم و مبداء استقامت باشد و اگر کوکب نزدیک باشد یا در گذشته بعد
میان مقام و کوکب بگیرند و بر سیر یک روزه خاصه معدله قسمت کنند معلوم شود که تا چند مدت بآنجا خواهد رسید

فصل ششم در معرفت ساعات نصف النهار تقویم آفتاب در هر وقت که خواهیم که نصف النهار در آن وقت بدانیم معلوم کنیم و بازاء آن مطالع بلد و مطالع فلک مستقیم بگیریم و مطالع بلد از مطالع فلک مستقیم بکاهیم آنچ بماند نصف قوس النهار باشد بر پانزده قسمت کنیم ساعات نصف النهار باشد و این ساعات مستوی باشد و ساعات معوج بعد از این شرح داده آید و اگر مطالع آفتاب از مطالع نظیر او هر دو ببلد نقصان کنیم آنچ بماند قوس النهار باشد بر پانزده قسمت کنیم ساعات نهار باشد و نیمه او ساعات نصف النهار باشد و چون ساعات نهار از بیست و چهار نقصان کنیم ساعات شب بماند و ما مطالع بلد بعوض رصد و مطالع فلک مستقیم اینجا ایراد کردیم و مطالع دیگر آفاق بعد از این ایراد کنیم و ساعات نهار و ارتفاعات مواضع آفتاب در موضع رصد اینجا اسم نهادیم جهت تقویمها

فصل هفتم در معرفت اجتماع و استقبال اجتماع مقارنه نیرین باشد و استقبال مقابله ایشان و چون خواهیم که وقت اجتماع یا استقبال بدانیم تقویم نیرین دیده در روز که در روز اول با اجتماع یا استقبال نرسیده باشد و در روز دوم در گذشته باشد بگیریم و بعد میان هر دو در اجتماع یا میان ماه و مقابله آفتاب در هر دو روز معلوم کنیم اول را بعد ماضی خوانیم و دوم را بعد مستقبل و سیر هر یکی از نیرین در آن شبانروز که آنرا بهت خوانند معلوم کنیم و بهت آفتاب از بهت ماه نقصان کنیم آنرا بهت معدل خوانند و آن مساوی مجموع بعد ماضی و بعد مستقبل باشد پس بعد را در بیست و چهار ضرب کنیم و بر بهت معدل قسمت کنیم آنچ بیرون آید ساعات بعد باشد و ساعات بعد ماضی و ساعات بعد مستقبل اگر هر دو جمع کنیم بیست و چهار باشد و چون ساعات بعد در بهت آفتاب ضرب کنند و بر بیست و چهار قسمت کنند آنچ بیرون آید جزو البعد باشد اگر ساعات بعد ماضی بوده باشد جزو البعد بر تقویم آفتاب نصف النهار ماضی افزاییم و اگر ساعات بعد مستقبل باشد از تقویم آفتاب نصف النهار مستقبل نقصان کنیم حاصل موضع آفتاب در وقت اجتماع یا استقبال بود و ما جدولی نهادیم استخراج جزو البعد را تا در تحت هر بهتی ساعات بعد مقوس کنند و بازاء آن جزو البعد بر دارند و از جهت معرفت ساعات اجتماع یا استقبال ساعات بعد ماضی اگر کمتر از ساعات نصف النهار باشد هر دو جمع کنند ساعات

اجتماع یا استقبال باشد از اول روز ماضی و اگر مساوی نصف النهار باشد اجتماع یا استقبال با اول شب باشد و اگر زیادت باشد و کمتر از مجموع ساعات نصف النهار و ساعات شب باشد ساعات نصف النهار ازو نقصان کنیم باقی ساعات اجتماع یا استقبال باشد و اگر مساوی هر دو باشد اول روز دوم وقت اجتماع یا استقبال باشد و اگر از هر دو زیادت باشد مجموع هر دو ازو نقصان کنیم باقی ساعات اجتماع یا استقبال باشد از روز دوم اما اگر ساعات بعد مستقبل گیریم و کمتر از نصف النهار باشد از نصف النهار نقصان کنیم باقی ساعات اجتماع یا استقبال باشد از اول روز دوم و اگر مساوی نصف النهار باشد اجتماع یا استقبال با اول روز دوم باشد و اگر زیادت از نصف النهار باشد و از مجموع ساعات شب و نصف النهار کمتر باشد ساعات بعد مستقبل از فضل بیست و چهار بر ساعات نصف النهار بکاهیم باقی ساعات اجتماع یا استقبال باشد از اول شب و اگر مساوی مجموع ساعات شب و نصف النهار باشد اجتماع یا استقبال با اول شب باشد و اگر زیادت از مجموع هر دو باشد از مجموع بیست و چهار و نصف النهار نقصان کنیم ساعات اجتماع یا استقبال از روز اول باشد و چون ساعات اجتماع یا استقبال معلوم شود آن ساعات در پانزده ضرب کنند و هر چهار دقیقه را یکی بر وی افزایند و آنچ کمتر از چهار بود در پانزده ضرب کنند و هر چهار ثانیه را یک دقیقه بر وی افزایند حاصل دایر باشد اگر اجتماع یا استقبال بروز باشد دایر بر مطالع جزو آفتاب افزاییم ببلد و اگر بشب باشد بر مطالع نظیر جزو آفتاب افزاییم و اگر از دور زیادت شود دور بیفکنیم حاصل مطالع طالع باشد و اگر ساعات بعد دایر کنیم و ساعات بعد ماضی باشد از دایر مطالع جزو آفتاب بفلک مستقیم افزاییم و در ساعات بعد مستقبل ازو بکاهیم مطالع طالع باشد و چون مطالع طالع در مطالع بلد مقوس کنیم طالع بیرون آید و چون در مطالع فلک مستقیم مقوس کنیم عاشر بیرون آید و جزو اجتماع بعینه موضع آفتاب باشد و جزو استقبال بروز موضع آفتاب باشد و بشب نظیر او که موضع ماه باشد و ما جدولی آورده ایم که چون بعد در طول جدول از جانب راست و [illegible] در عرض [illegible] طلب کنند آنجا که بهم رسد ساعات بعد بیابند و جهت دقایق بیشتر از ده از بالا [illegible] و کمتر از ده را از موضع اول ضبط و مجموع ساعات بعد باشد

فصل هشتم در معرفت خسوف ماه هر استقبال که بشب باشد یا در آخر روز یا اول روز و بعد جزو

استقبال از راس یا ذنب کمتر از دوازده درجه باشد خسوف ممکن باشد و جهت معرفت خسوف
عرض ماه در وقت استقبال در طول جدول خسوف از جانب راست و بهت ماه در عرض جدول
مو بلا طلب باید کرد و انجا که هر دو بهم رسند سه جدول باشد در جدول اول نگاه باید کرد اگر
کله نوشته باشد همه جرم ماه منخسف شود و اگر کله نباشد اصابع معدل باشد و هر اصبعی
نیم دانگ باشد از تمامت جرم ماه که گرفته شود و هر هفت دقیقه و نیم یک جو و در جدول دوم
ساعات سقوط باشد و آن نصف زمان خسوف باشد از ابتداء خسوف تا تمام انجلا و در جدول سوم
هر کجا کله نوشته باشد ساعات مکث باشد و آن نیمه زمان تمامی انخساف جرم ماه
باشد پس ساعات استقبال در پنج موضع بنهیم و ساعات سقوط از اول بکاهیم و بر پنجم افزاییم
و ساعات مکث از دوم بکاهیم و بر چهارم افزاییم و سوم هم چنان بگذاریم در اول
ساعات بدو خسوف باشد و در دوم ساعات تمامی خسوف و در سوم ساعات
وسط خسوف و در چهارم ساعات بدو انجلا و در پنجم ساعات تمام انجلا پس اگر خسوف
همه جرم نباشد ساعات وسط خسوف بسه موضع بنهیم و ساعات سقوط از اول
بکاهیم و بر سوم افزاییم تا اول بدو خسوف باشد و دوم وسط خسوف
و سوم انجلا و نگاه کنیم اگر ساعات بعد مساوی مجموع نصف النهار و ساعات
سقوط باشد همه اوقات خسوف بشب باشد و اگر مساوی نصف النهار تنها باشد وسط خسوف
با اول روز یا با اول شب باشد و از اوقات دیگر بعضی بروز باشد و بعضی بشب و اگر مجموع ساعات
بعد و ساعات سقوط مساوی نصف النهار باشد بدو یا تمام انجلا با اول روز یا با آخر روز باشد و باقی
بروز باشد و اگر مجموع هر دو از نصف النهار کمتر باشد از اوقات خسوف هیچ در شب نباشد و خسوف
مرئی نباشد و آنچ مرئی نباشد بآن التفات نکنند و طالع خسوف طالع وسط خسوف باشد و آن
بعینه طالع استقبال باشد و بعضی طالع بدو خسوف گرفته اند فصل نهم
در کسوف آفتاب در وقت اجتماع نگاه کنیم اگر جزو اجتماع بعد از راس بود یا بیش از ذنب

و بعد جزو از عقده کمتر از شانزده درجه باشد یا بعد از ذنب و بیش از راس بود و بعد
جزو از عقده کمتر از هفت درجه باشد در این اقلیم کسوف ممکن باشد و اگر بیشتر ازین مقدار باشد
کسوف ممکن نباشد و چون ممکن باشد بهت قمر را بر بیست و چهار قسمت باید کرد تا حاصل سبق قمر بود
پس موضع قمر در وقت اجتماع در جدول اختلاف منظر بر بلاء جدول طلب باید کرد و ساعات بعد
اجتماع پیش از زوال یا پس از زوال یا بوقت زوال در جدول ساعات بعد و اختلاف طول بازاء
هر دو معلوم باید کرد و انرا بر سبق قمر قسمت باید کرد انچ حاصل شود ساعات بعد کسوف از اجتماع
باشد انرا بر ساعات بعد اجتماع باید افزود تا ساعات بعد وسط کسوف حاصل اید و از بهت قمر
حصه ساعات بعد کسوف از اجتماع معلوم باید کرد و اگر پیش از نصف النهار بود از جزو اجتماع
نقصان باید کرد و اگر بعد از نصف النهار بود بر جزو اجتماع باید افزود تا موضع قمر در وسط کسوف
حاصل آید و موضع قمر و ساعات بعد وسط کسوف اختلاف عرض از جدول اختلاف منظر باید گرفت
و عرض قمر در وسط کسوف حاصل باید کرد اگر شمالی بود اختلاف عرض از عرض قمر نقصان باید کرد و اگر
جنوبی بود هر دو جمع باید کرد تا عرض مرئی حاصل شود پس بعرض مرئی و بهت قمر از جدول کسوف
اصابع قطر و اصابع جرم و ساعات سقوط بر باید گرفت هر اصبعی از اصابع قطر نیم دانگ از قطر باشد
و از اصابع جرم نیم دانگ از همه جرم که منکسف شود و ساعات وسط کسوف از اول روز چنانک
گفته ایم معلوم باید کرد و بسه موضع باید نهاد و ساعات سقوط از اول نقصان باید کرد و بر سوم
باید افزود تا اول ساعات بدو کسوف باشد و دوم ساعات وسط کسوف و سوم ساعات آخر
کسوف و در کسوف مکث اگر باشد اندک باشد و بآن اعتداد نباشد و باشد که جرم آفتاب تمام منکسف
نشود و حلقه النور بماند بران تقدیر که عرض مرئی هیچ نباشد و اگر اجتماع با اول روز یا آخر روز باشد
بدو کسوف و وسط یا تمامش و وسط باشد که در شب افتد یا کلی از هر دو در شب افتد و ساعات
وسط کسوف طالع کسوف معلوم باید کرد چنانک در خسوف گفتیم و بعضی طالع بدو و طالع بگیرند و ما جدول
اختلاف منظر در موضع رصد تبریز بیاورده ایم و در وسط اقلیمها سوم و چهارم و پنجم که معظم
عمارات عالم باشد هم بیاورده ایم و جدول کسوف هم انجا ایراد کرده ایم

فصل دهم در معرفت وقت رسیدن آفتاب بموضعی معین از فلک البروج و طالع آن وقت

از آنجا طریقها ست یکی طریق بُعد و بهت و آن چنان باشد که تقویم آفتاب در دو نصف نهار متوالی
یکی که بآن موضع نرسیده باشد و دیگری که از آن موضع درگذشته باشد معلوم کنیم و بُعد از موضع
از تقویم آفتاب در یکی از آن دو روز بگیریم و در بیست و چهار ضرب کنیم و بر بهت آفتاب در آن
شبانروز قسمت کنیم تا ساعات بُعد برون آید ماضی یا مستقبل و از آن ساعات و از ساعات
نصف النهار ساعات رسیدن بآن موضع از روز یا از شب معلوم کنیم چنانک گفتیم و از آن ساعات
طالع و عاشر معلوم کنیم و طریق دیگر که بتقریب تر است آنست که اوج آفتاب در آن
روز از موضع معین بکاهیم تا مرکز اصل بماند بآن مرکز تعدیل آفتاب بگیریم و از مرکز اصل بکاهیم و آنرا
مرکز حادث خوانیم بآن مرکز تعدیل بگیریم و بر مرکز حادث افزاییم تا مرکزی دیگر حادث شود تفاوت
میان مرکز حاصل و مرکز اصل بگیریم اگر مرکز حاصل زیادت از مرکز اصل باشد آن تفاوت از مرکز حادث
بکاهیم و اگر کمتر از مرکز اصل باشد بر مرکز حادث افزاییم آنچه بماند یا برآید باز دیگر تعدیل آن مرکز
بگیریم و برو افزاییم تا مرکز حادث دوم حاصل آید تفاوت میان این مرکز و مرکز اصل بگیریم و بر وجه
اول بکاهیم یا برو افزاییم تا مرکزی حاصل شود که چون تعدیل او بگیریم و برو افزاییم مرکز اصل شود و آن
مرکز را مرکز تحویل خوانیم و بوجهی دیگر جیب مرکز اصل در ما بین المرکزین که آن ب ط
باشد منحط ضرب کنیم آنچه حاصل آید جیب تعدیل باشد در جدول جیب معکوس کنیم تا تعدیل معلوم شود
اگر مرکز اصل کمتر از نصف دور باشد آن تعدیل بر مرکز اصل افزاییم و اگر بیشتر از نصف دور باشد از مرکز
اصل بکاهیم آنچه حاصل آید مرکز تحویل باشد و ما جدول جیب تعدیل از بن وضع کنیم پس مرکز نصف نهار مقدم
از مرکز تحویل بکاهیم آنچه بماند ما بین المرکزین باشد حصهٔ آن از حرکت معدل النهار در یک شبانروز
حاصل کنیم و اگر خواهیم از جدول برگیریم آن قدر که یابیم داید بر مطالع تقویم آفتاب بفلک مستقیم
نصف نهار مقدم افزاییم تا مطالع طالع حاصل آید و از آن مطالع طالع و عاشر معلوم کنیم چنانک گفته ایم

فصل یازدهم در معرفت وقت رؤیت هلال و ظهور و اختفاء کواکب متحیره

از آنجا طریقها ست و آنچه مستعمل است در اکثر اوقات آنست که روز بیست و نهم ماه گذشته بوقت
غروب آفتاب تقویم نیرین و عرض قمر استخراج کنیم و سدس خمس عرض بگیریم یا عرض را در سی و شش دقیقه
ضرب کنیم و حاصل را انحراف خوانیم اگر عرض شمالی بود انحراف بر تقویم قمر افزاییم و اگر
جنوبی بود از و بکاهیم حاصل را قمر معدل خوانیم پس مطالع نظیر آفتاب درجهٔ غروب را
از مطالع نظیر قمر معدل بکاهیم حاصل را بعد معدل خوانیم و بُعد میان تقویم نیرین در
وقت غروب بگیریم و آنرا بعد سوا خوانیم پس اگر بعد معدل میان ده درجه و دوازده
درجه بود و بعد سوا از ده بیشتر بود هلال بتوان دید باریک و اگر نتوان دید تا بعد
معدل دوازده زیادت نشود و اگر بعد معدل میان دوازده و چهارده باشد هلال
معتدل باشد و اگر میان چهارده و شانزده باشد هلال روشن باشد و اگر میان شانزده
و هژده باشد هلال ظاهر باشد و اگر بیشتر باشد سخت ظاهر باشد و جهت هلال جهت
عرض باشد و اما ظهور و اختفاء کواکب را جدولی نهاده شد که در اقلیم چهارم که وسط عمارت
عالم باشد از مواضع ایشان اوقات ظهور و اختفا معلوم توان کرد فصل دوازدهم
در مزاجات قمر و انتقالات او و اتصالات کواکب یکدیگر و تحویلات ایشان در مزاجات قمر با کواکب
اگر کوکب مستقیم باشد بهت کوکب از بهت قمر نقصان باید کرد و اگر راجع باشد برو باید افزود تا بهت
معدل شود و بُعد میان قمر و موضع اتصال در بیست و چهار ضرب باید کرد و بر بهت معدل قسمت باید کرد
تا ساعات بعد حاصل شود و از ساعات بعد و نصف النهار ساعات اتصال معلوم باید کرد چنانک
گفته ام و اگر انتقال او را برسیدن او بموضعی معین خواهیم بهت قمر بجای بهت معدل بکار باید داشت و چون
کواکب اگر هر دو کوکب مستقیم یا هر دو راجع باشند فضل بهت یکی بر دیگر بهت معدل بود و اگر یکی راجع و یکی مستقیم
بود مجموع هر دو بهت معدل باشد و اگر وقت تناظر دو کوکب خواهند و هر دو مستقیم یا هر دو راجع باشند
مجموع هر دو بهت بهت معدل باشد و اگر یکی راجع و یکی مستقیم باشد فضل اکثر بر اقل بهت معدل
باشد و عمل هم چنانک گفتیم و ما مزاجات را جدولی ایراد کردیم و اتصالات را جدولی مفرد نهادیم

دهر چند از جدولی که جهت اجتماعات و استقبالات نهاده ایم ساعات بعد مزاحات هم حاصل
توان کرد اما تخفیف را جدول مزاحات سبکتر از آن نهاده شد **فصل سیزدهم**
در تسویة البیوت چون طالع و عاشر و نظایر هر دو از آنچ گفتیم معلوم شود اگر خواهند کی دیگر بیوت
دوازده گانه استخراج کنند انرا وجوه باشد و مشهور تر و بصواب نزدیکتر که مستعمل متقدمان
و متاخران است که میان مطالع طالع بلد و بفلک مستقیم که ابتدا از سر حدی باشد تفاضل بگیرند
و ثلث انرا بر مطالع طالع بلد که همان مطالع عاشر باشد بفلک مستقیم زیادت کنند حاصل مطالع حادی عشر بود
و همان ثلث را بر مطالع حادی عشر افزایند حاصل مطالع ثانی عشر بود پس سدس دور بر مطالع ثانی عشر افزایند
حاصل مطالع ثانی بود و ثلث دور بر مطالع حادی عشر افزایند حاصل مطالع ثالث بود و این مطالع اینها
بفلک مستقیم بود و چون مقوس کنند درجات خانها معلوم شود و نظایر این چهار خانه
چهار خانه باقی باشد و ابوریحان بیرونی تسویة البیوت بوجهی دیگر می کند که انرا اگر محققتر
خوانند و از بیوت هشتگانه باقی بعد از اوتاد چهار ساقط اند از طالع و آن دوم و دوازدهم
و نظیر هر دو باشد و چهار ناظره بطالع و آن سوم و یازدهم و نظیر هر دو باشد و چون جیب عرض بلد
در کشت درجه مخطط ضرب کنیم حاصل جیب عرض افق بیوت ساقطه باشد و اگر در جیب
سی درجه مخطط ضرب کنیم حاصل جیب عرض افق بیوت ناظره باشد و چون جیب تمام عرض
افق بیوت ساقطه در جیب سی درجه مخطط ضرب کنیم حاصل جیب تعدیل بیوت ساقطه باشد
یعنی بعد مطالع از بیوت از مطالع طالع و اگر در جیب شصت درجه ضرب کنیم مخطط حاصل جیب
تعدیل بیوت ناظره باشد و چون بعد مطالع سر خانها از مطالع طالع بلد معلوم شد مطالع خانها
معلوم شود پس مطالع دوم و دوازدهم در جدول مطالع عرض بیوت ساقطه
مقوس کنیم و مطالع سوم و یازدهم در جدول مطالع عرض بیوت ناظره تا درجات
این چهار خانه معلوم شود و نظایر آن چهار خانه باقی باشد و عرض افق و تعدیل مطالع
خانها مذکور در هر افقی در جدولها عمل آن باشد بعینه و باختلاف طالعها مختلف نشود

و در موضع رصد عرض بیوت ساقطه لا لج تعدیلش له نا و عرض بیوت
ناظره ر لح تعدیلش سه کد **فصل چهاردهم در مواضع بعضی**
از کواکب ثابته و سیر ایشان منجمان مقدم برابرخس و بطلمیوس از ثوابت یک هزار
و بیست و دو ستاره را رصد کرده اند و اطوال و عروض ایشان بنهاده و در سیر اختلاف
افتاده است و آن کواکب را در شش قدر مرتب کرده اند اکبر در قدر اول و اصغر در قدر ششم
و ستارگان هر قدری را سه مرتبه نهاده اند کبیر و وسط و صغیر و از جهت تعریف ایشان چهل و هشت
صورت تخیل کرده اند بیست و یک در شمال فلک البروج و دوازده بر فلک البروج و پانزده در جنوب
و از همه روشنتر شعری یمانیه است که کبیر قدر اول است و بعد از ایشان هر کسی کوکبی چند رصد
کرده اند و دیگران برآن قیاس گرفته و ما درین کتاب نیز چند کوکب که بمواضع ایشان احتیاج
بیشتر باشد جهت معرفت اوقات از انواع بطلمیوس و متقدمان آورده اند ایراد کردیم و چند کوکب
از انواع در زیج حاکمی و ابن الاعلم آورده اند و بر آن وجه که بموجب رصد ما بصواب نزدیکتر نمود
ثبت کردیم و طول و عرض و قدر هر یک بیاوردیم تا در حساب اعمال لیلی بر آن جمله که ذکر کرده شود
استعمال می کنند و بعد از این جداول آورده شود **فصل پانزدهم در اطوال و عروض بعضی مشهور**
اطوال شهرها بعضی را ابتدا از جزایر خالدات گرفته اند که در بحر مغرب بوده است و بعضی را
از ساحل بحر مغرب و جزایر خالدات از ساحل به ده درجه غربی تر باشد و ما ابتدا از
جزایر گرفته ایم و اقالیم عروض را باتفاق ابتدا از خط استوا گیرند که بر سمت
معدل النهار باشد و جداول اطوال و عروض ایراد کرده شود ان شاء الله تعالی

باقی جدول حرکت مرکز و اوج آفتاب در روزها و ماههاء یزدجردی

روز	مرداد ماه المرکز	شهریور ماه المرکز	مهر ماه المرکز	آبان ماه المرکز	آذر ماه المرکز	دی ماه المرکز	بهمن ماه المرکز	اسفندارمذ المرکز
ا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
د	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
و	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ی	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ید	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ک	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
که	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ل	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول حرکت مرکز و اوج آفتاب

در سالهاء مجموعه یزدجردی و سالهاء ...

سالهای مجموعه	المرکز	الاوج	سالهای منبسطه	المرکز	الاوج
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول حرکت مرکز و اوج آفتاب در روزها و ماهها

روز	فروردین ماه المرکز	اردیبهشت ماه المرکز	خرداد ماه المرکز	تیر ماه المرکز
ا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
د	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
و	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ی	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ید	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ک	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
که	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ل	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

باقی جدول تعدیل آفتاب بازاء مرکز بر کیرند

درجات	الجوزا	السرطان	الاسد	السنبله
ا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
د	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
و	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ی	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ید	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ک	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
که	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ل	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول تعدیل آفتاب بازاء مرکز بر کیرند

درجات	الحمل	الثور
ا	[illegible]	[illegible]
ب	[illegible]	[illegible]
ج	[illegible]	[illegible]
د	[illegible]	[illegible]
ه	[illegible]	[illegible]
و	[illegible]	[illegible]
ز	[illegible]	[illegible]
ح	[illegible]	[illegible]
ط	[illegible]	[illegible]
ی	[illegible]	[illegible]
یا	[illegible]	[illegible]
یب	[illegible]	[illegible]
یج	[illegible]	[illegible]
ید	[illegible]	[illegible]
یه	[illegible]	[illegible]
یو	[illegible]	[illegible]
یز	[illegible]	[illegible]
یح	[illegible]	[illegible]
یط	[illegible]	[illegible]
ک	[illegible]	[illegible]
کا	[illegible]	[illegible]
کب	[illegible]	[illegible]
کج	[illegible]	[illegible]
کد	[illegible]	[illegible]
که	[illegible]	[illegible]
کو	[illegible]	[illegible]
کز	[illegible]	[illegible]
کح	[illegible]	[illegible]
کط	[illegible]	[illegible]
ل	[illegible]	[illegible]

جدول حرکت مرکز آفتاب در ساعات وکسور ساعات

حرکت مرکز و اوج آفتاب در ایام

جدول تفاوت ... مرکز آفتاب ...

جدول سیر مرکز و اوج آفتاب در صد صد سال

باقی جدول تعدیل آفتاب بازاء مراکز گیرند

	المیزان	العقرب	القوس	الجدی
	ء ـ كد لو مح	ء ـ كد لو مح	ء ـ كد لو مح	ء ـ كد لو مح
ء	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
د	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
و	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ي	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ك	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

تمام جدول تعدیل آفتاب بازاء مراکز گیرند

آنچ از تقویم شمس نقصان باید کرد جهت تعدیل ایام

	الدلو	الحوت	ا ب ج د ه و ز ح ط ي يا
	ء ـ كد لو مح	ء ـ كد لو مح	
ء	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ا	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ب	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ج	[illegible]	[illegible]	[illegible]
د	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ه	[illegible]	[illegible]	[illegible]
و	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ز	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ح	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ط	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ي	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يا	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يب	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يج	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يد	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يه	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يو	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يز	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يح	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يط	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ك	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كا	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كب	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كج	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كد	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كه	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كو	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كز	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كح	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كط	[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]

جدول حركات اوساط قمر در روزهاى ماههاى يزدجردى

روز	فروردين ماه	اردبهشت ماه	خرداد ماه	تير ماه	مرداد ماه
ا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
د	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
و	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ى	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ك	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ل	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول اوساط قمر در سالهاى ناقصه يزدجردى تا بيش شصد و هفتصد سال

سالهاى ناقصه يزدجردى	وسط	خاصه	عرض	سالهاى ناقصه يزدجردى	وسط	خاصه	عرض	سالهاى ناقصه يزدجردى	وسط	خاصه	عرض
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

تمام جدول حرکات اوساط قمر در روزها و ماهها

ایام	بهمن ماه	اسفندارمذ ماه
ا	[illegible]	[illegible]
ب	[illegible]	[illegible]
ج	[illegible]	[illegible]
د	[illegible]	[illegible]
ه	[illegible]	[illegible]
و	[illegible]	[illegible]
ز	[illegible]	[illegible]
ح	[illegible]	[illegible]
ط	[illegible]	[illegible]
ی	[illegible]	[illegible]
یا	[illegible]	[illegible]
یب	[illegible]	[illegible]
یج	[illegible]	[illegible]
ید	[illegible]	[illegible]
یه	[illegible]	[illegible]
یو	[illegible]	[illegible]
یز	[illegible]	[illegible]
یح	[illegible]	[illegible]
یط	[illegible]	[illegible]
ک	[illegible]	[illegible]
کا	[illegible]	[illegible]
کب	[illegible]	[illegible]
کج	[illegible]	[illegible]
کد	[illegible]	[illegible]
که	[illegible]	[illegible]
کو	[illegible]	[illegible]
کز	[illegible]	[illegible]
کح	[illegible]	[illegible]
کط	[illegible]	[illegible]
ل	[illegible]	[illegible]

اوساط قمر در جمله

جدول اوساط در صد صد سال یزدجردی

اوساط قمر در ساعات و کسور ساعات

جدول تفاوت اوساط ما بین طول ...

[illegible]	[illegible]	[illegible]

باقی جدول حرکات اوساط قمر در روزها و ماهها یزدجردی

ایام	شهریور ماه	مهر ماه	آبان ماه	آذر ماه	دی ماه
ا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
د	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
و	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ی	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ید	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ک	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
که	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ل	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول تعدیل اول قمر بمرکز بکیرند و بر خاصه افزایند

	الحمل	الثور	الجوزا	السرطان	الاسد
	٢ — کد لو مح	٢ — کد لو مح	٢ — کد لو مح	٢ — کد لو مح	٢ — کد لو مح
ا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
د	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
و	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ی	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ید	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ک	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
که	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ل	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

باقی جدول تعدیل اول قمر بمرکز بکیرند و بر خاصه افزایند

	السنبله	المیزان	العقرب	القوس	الجدی
	٢ — کد لو مح	٢ — کد لو مح	٢ — کد لو مح	٢ — کد لو مح	٢ — کد لو مح
ا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
د	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
و	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ی	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ید	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ک	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
که	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ل	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

باقی جدول اختلاف و تعدیل دوم قمر بخاصهٔ معدله بکیرند

الجوزا		السرطان		الاسد
د ـ کد لو مح	درج الخاصه	د ـ کد لو مح	درج الخاصه	د ـ کد لو مح
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

تمام جدول تعدیل اول و اقوم مرکز ... جدول اختلاف و تعدیل دوم قمر بخاصهٔ معدله بکیرند

الدلو		الحوت		الحمل		الثور
د ـ کد لو مح	درج الخاصه	د ـ کد لو مح	درج الخاصه	د ـ کد لو مح	درج الخاصه	د ـ کد لو مح
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

باقی جدول اختلاف وتعدیل دوم قمر بخاصۀ معدّله بگیرند

الجدی						القوس						العقرب					
ء	سـ	كد	لو	مح		ء	سـ	كد	لو	مح		ء	سـ	كد	لو	مح	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

باقی اختلاف وتعدیل دوم قمر | جدول دقائق حصص قمر | باقی اختلاف وتعدیل دوم قمر

این دقائق حصص قمر که از مرکز بعد
بگیرند وهر خاصه که
از سی ج باشد در
اختلاف ضرب کنند
ودر تعدیل ثانی افزایند

المیزان					دقائق حصص	السنبله				
	سـ	كد	لو	مح		ء	سـ	كد	لو	مح
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

تمام جدول اختلاف و تعدیل دوم قمر بخاصه معدله مرکز

	الدلو						الحوت					
	٠	ب	کد	لو	مح	تعدیل	٠	ب	کد	لو	مح	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول دقائق حصص قمر

این دقائق حصص قمر مرکزن بکیرلر و اکر خاصه معدله اوزرندن مرح هیثته ایله ذواختلاف ضرب کنند و بر تعدیل دوم افزایند تا معدل شود

تعدیل دیکر بالت قمر را که از موضع از فلک مستوی معلوم کنند که معرفت تعداد از دواير در فلک مايل

دقائق	[illegible]
[illegible]	[illegible]

جدول عرض قمر بحصه عرض او بونده یرلر

میزان — جنوبی هابط زائد / حمل — شمالی صاعد زائد						عقرب — جنوبی هابط زائد / ثور — شمالی صاعد زائد						قوس — جنوبی هابط زائد / جوزا — شمالی صاعد زائد					
درجه	٠	ب	کد	لو	مح	درجه	٠	ب	کد	لو	مح	درجه	٠	ب	کد	لو	مح
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
درجه	کا	مح	لو	کد	ب	درجه	کا	مح	لو	کد	ب	درجه	کا	مح	لو	کد	ب
سنبله — شمالی هابط ناقص / حوت — جنوبی صاعد ناقص						اسد — شمالی هابط ناقص / دلو — جنوبی صاعد ناقص						سرطان — شمالی هابط ناقص / جدی — جنوبی صاعد ناقص					

جدول خسوف ماه

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

باقی جدول خسوف ماه

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول اختلاف منظر ماه در طول و عرض بر عرض لوک

	قوس			عقرب			میزان			سنبله			اسد			سرطان		
	عرض	طول	ساعات بعد	عرض	طول	ساعات بعد	عرض	طول	ساعات بعد	عرض	طول	ساعات بعد	عرض	طول	ساعات بعد	عرض	طول	ساعات بعد
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
نصف النهار																		

	جدی			دلو			حوت			حمل			ثور			جوزا		
	عرض	طول	ساعات بعد	عرض	طول	ساعات بعد	عرض	طول	ساعات بعد	عرض	طول	ساعات بعد	عرض	طول	ساعات بعد	عرض	طول	ساعات بعد
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
نصف النهار																		

جدول حركت دائرة سالهاء ناقصه

جدول لحصه تعديل الايام بلياليها تقويم قمر را بتقويم آفتاب كند ... تقويم قمر نقصان كنند تا معدل ...

يا	ي	ط	ح	ز	و	ه	د	ج	ب	ا
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول كسوف آفتاب

بالو	باح	ب ز	ب ب	ب كد	ب لو	ب ح	ح ز	ح ...
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

ح كد	ح لو	ح ح	...	...	...	...	...	...
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول حرکات اوساط زحل در سالهاء ناقصه یزدجردی ما بین ... و هفتصد

سالهاء ناقصه یزدجردی	بروج	درجه	دقیقه	ثانیه	سالهاء ناقصه یزدجردی	بروج	درجه	دقیقه	ثانیه	سالهاء ناقصه یزدجردی	بروج	درجه	دقیقه	ثانیه
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول حرکت راس در ایام و شهور یزدجردی

حرکت صد سال و حرکت ساعات
این هر دو حرکت بسطالت نوشت
زیادت ماه کاسته ... نقصان ...

ایام	فروردین ماه	اردیبهشت ماه	خرداد ماه	تیر ماه	مرداد ماه	شهریور ماه	مهر ماه	آبان ماه	آذر ماه	دی ماه	بهمن ماه	اسفندارمذ ماه
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

حرکت راس در صد سال یزدجردی

تفاوت حرکت راس

باقی جدول اوساط زحل در روزها و ماهها

روزها	آذر مرکز	آذر خاصه	دی مرکز	دی خاصه	بهمن مرکز	بهمن خاصه	اسفندارمذ مرکز	اسفندارمذ خاصه
ا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
د	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
و	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ی	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ید	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ک	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
که	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ل	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

خمسه

اوساط زحل در ساعات و کسور ساعات	حرکت اوساط زحل در رصد صد سال	تفاوت ما بین الطولین (الطول / المرکز الثانی؛ زائد / ناقص)
[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول حرکات اوساط زحل در روزها و ماهها یزدجردی

روزها	فروردین مرکز	فروردین خاصه	اردیبهشت مرکز	اردیبهشت خاصه	خرداد مرکز	خرداد خاصه	تیر مرکز	تیر خاصه	مرداد مرکز	مرداد خاصه	شهریور مرکز	شهریور خاصه	مهر مرکز	مهر خاصه	آبان مرکز	آبان خاصه
ا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
د	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
و	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ی	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ید	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ک	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
که	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ل	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول دقایق حصص اختلاف زحل

دقایق حصص بعد ابعد	اختلاف بعد ابعد	دقایق حصص بعد اقرب	اختلاف بعد اقرب
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول عرض زحل

دقایق عرض شمالی	دقایق عرض جنوبی
[illegible]	[illegible]

جدول تعدیل اول زحل مرکز بکیرند و مرکز را اندر (اقام?) کنند

ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ی	یا				
[illegible]														

جدول تعدیل دوم زحل (خاصه معدله?)

ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ی	یا			
[illegible]													

جدول اوساط مشتری در روزها و ماهها یزدجردی

روزها	فروردین وسط	فروردین خاصه	اردیبهشت وسط	اردیبهشت خاصه	خرداد وسط	خرداد خاصه	تیر وسط	تیر خاصه	مرداد وسط	مرداد خاصه	شهریور وسط	شهریور خاصه	مهر وسط	مهر خاصه	آبان وسط	آبان خاصه	آذر وسط	آذر خاصه
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

در شمال و جنوب

عرض شمالی			عرض جنوبی		
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول اوساط مشتری میان شصت و هفتصد سال یزدجردی

سالهای تامه یزدجردی	مرکز	خاصه	بعد ابعد	سالهای تامه یزدجردی	مرکز	خاصه	بعد ابعد
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول تعدیل [illegible] مشتری بخاصهٔ معدله بکیند

حوت	دلو	جدی	قوس	عقرب	میزان	سنبله	اسد	سرطان	جوزا	ثور	حمل	خاصهٔ معدله
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

باقی جدول اوساط مشتری در شهور و ایام و ساعات و باقی [illegible]

جدول تعدیل اول مشتری بمرکز بکیند و بر مرکز افزایند و از خاصه بکاهند

[illegible]	[illegible]

جدول دقائق حصص اختلاف مشتری

جدول عرض مشتری در شمال وجنوب

دقائق حصص بعد اعد	اختلاف نامری کامد بعد کرینه	دقائق حصص بعد اقرب	اختلاف نامری کامد بعد کرینه	دقائق عرض شمالی / دقائق عرض جنوبی	عرض شمالی	عرض جنوبی
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

دقائق حصص بعد اعد	اختلاف نامری کامد بعد کرینه	دقائق حصص بعد اقرب	اختلاف نامری کامد بعد کرینه	
				دوازده دقائق حصص معدل مشتری اثنا عشر تا مرکز معدل احتیاج نبود بر دقائق … اورند

جدول اوساط مریخ در ساعات و سالهای کامله

تمام جدول اوساط مریخ در ایام وشهور

ایام	وسط	خاصه	وسط	خاصه	وسط	خاصه	وسط	خاصه	سنین	اوساط مریخ در سالهای کامله	اوساط مریخ در ساعات وکسور
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

تفاوت اوساط مریخ میان طوال … ودیگر اطوال

الطوال	…	خاصه
[illegible]	[illegible]	[illegible]

تمام جدول تعديل دوم مريخ خاصه معدله بكيرند

عقرب	قوس	جدي	دلو	حوت	ميزان	سنبله
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول تعديل دوم مريخ خاصه معدله كيرند

اسد	سرطان	جوزا	ثور	حمل
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول تعديل اول مريخ مركز بكيرند ووسط آنی اندن افزايند وازخاصه بكاهند

[illegible]

جدول اوساط مریخ مابین ششصد و هفتصد سال یزدجردی

سنین تامه یزدجردی	مریخ (بروج، درج، دقایق، ثوانی)	خاصه (بروج، درج، دقایق، ثوانی)	بعد ابعد (بروج، درج، دقایق، ثوانی)	سنین تامه یزدجردی	مریخ (بروج، درج، دقایق، ثوانی)	خاصه (بروج، درج، دقایق، ثوانی)	بعد ابعد (بروج، درج، دقایق، ثوانی)	سنین تامه یزدجردی	مریخ (بروج، درج، دقایق، ثوانی)	خاصه (بروج، درج، دقایق، ثوانی)	بعد ابعد (بروج، درج، دقایق، ثوانی)
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول دقایق حصص و اختلاف مریخ

دقایق حصص بعد ابعد	اختلاف که در دقایق حصص بعد ابعد ضرب کنند و از تعدیل دوم نقصان کنند	دقایق حصص بعد اقرب	اختلاف که در دقایق حصص بعد اقرب ضرب کنند و از تعدیل دوم نقصان
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

اختلاف که در دقایق حصص بعد ابعد ضرب کنند در تعدیل دوم افزایند

اختلاف که در دقایق حصص بعد اقرب ضرب کنند در تعدیل دوم افزایند

جدول عرض مریخ در شمال و جنوب

دقایق نسب عرض شمالی	عرض شمالی در دقایق نسب عرض شمالی ضرب کنند تا عرض معدل حاصل شود	عرض جنوبی در دقایق نسب جنوبی ضرب کنند تا عرض معدل شود
[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول اوساط زهره میان ششصد و هفتصد سال یزدجردی

سالهاء تامه یزدجردی	مرکز	خاصه	بعد ابعد	سالهاء تامه یزدجردی	مرکز	خاصه	بعد ابعد	سالهاء تامه یزدجردی	مرکز	خاصه	بعد ابعد
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول حرکات اوساط مریخ در دورها و ماهها یزدجردی

دورها	فروردین مرکز	فروردین خاصه	اردیبهشت مرکز	اردیبهشت خاصه	خرداد مرکز	خرداد خاصه	تیر مرکز	تیر خاصه	مرداد مرکز	مرداد خاصه	شهریور مرکز	شهریور خاصه	مهر مرکز	مهر خاصه	آبان مرکز	آبان خاصه
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول حركات اوساط زهره در ايام و شهور يزدجردی

ایام	فروردین وسط	فروردین خاصه	اردیبهشت وسط	اردیبهشت خاصه	خرداد وسط	خرداد خاصه	تیر وسط	تیر خاصه	مرداد وسط	مرداد خاصه	شهریور وسط	شهریور خاصه	مهر وسط	مهر خاصه	آبان وسط	آبان خاصه
	ج د ث ر	ج د ث ر	ج د ث ر	ج د ث ر	ج د ث ر	ج د ث ر	ج د ث ر	ج د ث ر	ج د ث ر	ج د ث ر	ج د ث ر	ج د ث ر	ج د ث ر	ج د ث ر	ج د ث ر	ج د ث ر
ا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
د	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
و	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ی	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ید	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ک	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
که	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ل	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

اوساط زهره در باقی شهور و ایام و ساعات و سالهای صدگانه یزدجردی

ایام	آذر وسط	آذر خاصه	دی وسط	دی خاصه	بهمن وسط	بهمن خاصه	ایام	اسفندارمذ وسط	اسفندارمذ خاصه
ا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ا	[illegible]	[illegible]
ب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ب	[illegible]	[illegible]
ج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ج	[illegible]	[illegible]
د	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	د	[illegible]	[illegible]
ه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ه	[illegible]	[illegible]
و	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	و	[illegible]	[illegible]
ز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ز	[illegible]	[illegible]
ح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ح	[illegible]	[illegible]
ط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ط	[illegible]	[illegible]
ی	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ی	[illegible]	[illegible]
یا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	یا	[illegible]	[illegible]
یب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	یب	[illegible]	[illegible]
یج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	یج	[illegible]	[illegible]
ید	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ید	[illegible]	[illegible]
یه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	یه	[illegible]	[illegible]
یو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	یو	[illegible]	[illegible]
یز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	یز	[illegible]	[illegible]
یح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	یح	[illegible]	[illegible]
یط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	یط	[illegible]	[illegible]
ک	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ک	[illegible]	[illegible]
کا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	کا	[illegible]	[illegible]
کب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	کب	[illegible]	[illegible]
کج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	کج	[illegible]	[illegible]
کد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	کد	[illegible]	[illegible]
که	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	که	[illegible]	[illegible]
کو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	مسترقه		
کز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ا	[illegible]	[illegible]
کح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ب	[illegible]	[illegible]
کط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ج	[illegible]	[illegible]
ل	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	د	[illegible]	[illegible]

اوساط زهره در سالهای صدگانه

سالهای صدگانه	وسط	خاصه	سال اصل
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

تعدیل ما بین الطولین

اطوال	تعدیل	اطوال	تعدیل
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

اوساط زهره در ساعات و کسور

ساعات و کسور	وسط	خاصه	ساعات و کسور	وسط	خاصه
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

تمام جدول تعدیل دوم زهره بخاصه معدله بکینه

درجات خاصه معدله	سنبله	میزان	عقرب	قوس	جدی	دلو
ا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
د	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
و	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ی	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ید	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ک	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
که	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ل	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول تعدیل دوم زهره بخاصه معدله کرکرند

تعدیل اول زهره مرکز ... اولنده

درجات خاصه معدله	حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد
ا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
د	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
و	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ی	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ید	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ک	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
که	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ل	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول عرضهاء سه گانه زهره

في الثاني وفي الثالث	في الثاني وفي الثالث	عرض اول
حمل ثور جوزا سرطان اسد سنبله		
[illegible]	[illegible]	[illegible]

في الثاني والثالث — في الثاني شر وفي الثالث جر

جدول دقایق حصص واختلاف زهره

دقایق حصص بعد ابعد	اختلاف که در دقایق حصص بعد ابعد ضرب کنند	دقایق حصص بعد اقرب	اختلاف که در حصص بعد اقرب ضرب کنند
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول اوساط عطارد در ایام و شهور یزدجردی

فروردین ماه		اردیبهشت		خرداد		تیر		مرداد		شهریور		مهر		آبان	
وسط	خاصه	وسط	خاصه	وسط	خاصه	وسط	خاصه	وسط	خاصه	وسط	خاصه	وسط	خاصه	وسط	خاصه
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

حرکات اوساط عطارد در میان ششصد و هفتصد سال یزدجردی

سالهای یزدجردی	وسط	خاصه	بعد	سالهای یزدجردی	وسط	خاصه	بعد	سالهای یزدجردی	وسط	خاصه	بعد
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول تعدیل اول عطارد بمرکز بگیرند و بمرکز افزایند و از خاصه نقصان کنند

جدول تعدیل دوم عطارد خاصه معدله

عدد	٠	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ی	یا
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

باقی اوساط عطارد در شهور و ایام و ساعات و سالها صد گانه زجری

	رومی	جری	فرس	اسکندر	اوساط عطارد در سالها صدگانه		اوساط عطارد در ساعات و کسور	
	مرکز خاصه	مرکز خاصه	مرکز خاصه	مرکز خاصه				
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

تعدیل ما بین الطولین

جدول دقایق حصص و اختلاف عطارد

دقایق حصص بعد ابعد	اختلاف که دقایق حصص بعد ابعدی کمکنده کی تقویم اوله کالمشد	دقایق حصص بعد اقرب	اختلاف که دقایق حصص بعد اقربی کمکنده تعدیل
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
دقایق حصص بعد ابعد	اول اختلاف که دقایق حصص بعد ابعد حرکت کند و تقویم دوم افزا شد	دقایق حصص بعد اقرب	اول اختلاف که دقایق حصص بعد اقرب حرکت کند و تقویم دوم افزا شد

تمام جدول تعدیل دوم عطارد که خاصهٔ معدّله ایله کیررلر

خاصهٔ معدّله	سنبله	میزان	عقرب	قوس	جدی	دلو
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول نطاقات ومقامات وظهور وخفاء كواكب

نطاقات كواكب بيان در خارج مركز ... مرکز مطلق ...

قمر	في الخارج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
زحل	في الخارج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	في التدوير	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
مشتري	في الخارج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	في التدوير	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
مريخ	في الخارج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	في التدوير	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
زهره	في الخارج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	في التدوير	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
عطارد	في الخارج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	في التدوير	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول مقامات كواكب متحيره

برج	زحل	مشتري	مريخ	زهره	عطارد
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول ظهور وخفاء كواكب متحيره در وسط اقليم رابع

اوايل بروج	زحل ظهور شامي	زحل خفاء عشائي	مشتري ظهور شامي	مشتري خفاء عشائي	مريخ ظهور شامي	مريخ خفاء عشائي
حمل	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ثور	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
جوزا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
سرطان	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
اسد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
سنبله	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ميزان	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
عقرب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
قوس	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
جدي	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
دلو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
حوت	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

اوايل بروج	زهره ظهور شامي	زهره خفاء عشائي	زهره ظهور عشائي	زهره خفاء شامي	عطارد ظهور شامي	عطارد خفاء عشائي	عطارد ظهور عشائي	عطارد خفاء شامي
حمل	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ثور	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
جوزا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
سرطان	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
اسد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
سنبله	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ميزان	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
عقرب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
قوس	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
جدي	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
دلو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
حوت	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول عروض سماء بيه كائنه عطارد

خاصه معدله	عرض اول ...	...	عرض دوم وسوم: الثاني والثالث																		خاصه معدله
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

للثاني والثالث — للثاني والثالث

جدول سمت آفتاب در دقايق ... و ساعات ... بعد از نصف ...

جدول غايت ارتفاع آفتاب در عرض لز لح

جدول ساعات ... در عرض لز لح

حمل	ثور	جوزا	سرطان	اسد	سنبله
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
حوت	دلو	جدي	قوس	عقرب	ميزان

جدول مطالع بروج ...

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

کتابخانه ... ۱۳۲...

۵۰

جدول اجتماعات واستقبالات

السنين	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ي	ك	ل	م	ن
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

السنين	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ي	ك	ل	م	ن
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

البيت / العدد	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ي	ك	ل	م
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

البيت / العدد	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ي	ك	ل	م	ن
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

البحد / البهت	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ي	ك	ل	م	ن
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

البحد / البهت	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ي	ك	ل	م	ن
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

تمم جدول الاقتطاعات والمستقبلات

العدد	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ي	ك	ل	م	ن
البعد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول ممازجات قمر وكواكب

العدد	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ي	ك	ل	م	ن
البعد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

تمام جدول مراجعات قمر

العدد	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ي	ك	ل	م	ن
	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول اشتعالات كواكب

[illegible]

العدد	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ي	ك	ل	م	ن
	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق	ساعات دقائق
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

تمام جدول الثلاثات

[illegible]

جدول اسماء بلدان و اطوال ان از جزایر خالدات و عروض از خط استوا

اسماء البلدان	الطول	العرض
سوس اقصى	[illegible]	[illegible]
فاس قصبه طنجه	[illegible]	[illegible]
باهرت عليا	[illegible]	[illegible]
باهرت سفلى از افريقيه	[illegible]	[illegible]
سجلماسه	[illegible]	[illegible]
قيروان	[illegible]	[illegible]
مهديه	[illegible]	[illegible]
طرابلس مغرب	[illegible]	[illegible]
قرطبه از ملك اندلس	[illegible]	[illegible]
عدن از يمن	[illegible]	[illegible]
جرمى دار ملك حبشه	[illegible]	[illegible]
دنقله شهر نوبه	[illegible]	[illegible]
قوص از صعيد مصر	[illegible]	[illegible]
اسكندريه	[illegible]	[illegible]
مصر	[illegible]	[illegible]
دمياط	[illegible]	[illegible]
قلزم از كنار دريا	[illegible]	[illegible]
غزه	[illegible]	[illegible]
صنعا دار ملك يمن	[illegible]	[illegible]
زبيد	[illegible]	[illegible]
ظفار قصبه عمان	[illegible]	[illegible]
مدينه رسول عليه السلام	[illegible]	[illegible]
مكه	[illegible]	[illegible]
طايف	[illegible]	[illegible]
يمامه	[illegible]	[illegible]
هجر بحرين	[illegible]	[illegible]
لحسا بحرين	[illegible]	[illegible]
قطيف بحرين	[illegible]	[illegible]
بيت المقدس	[illegible]	[illegible]
عسقلان از فلسطين	[illegible]	[illegible]
رمله از فلسطين	[illegible]	[illegible]
قيساريه	[illegible]	[illegible]
طبريه	[illegible]	[illegible]
صور	[illegible]	[illegible]
صيدا	[illegible]	[illegible]
اطرابلس	[illegible]	[illegible]
دمشق	[illegible]	[illegible]
بعلبك	[illegible]	[illegible]
حمص	[illegible]	[illegible]
انطاكيه از ثغور	[illegible]	[illegible]

اسماء البلدان	الطول	العرض
سرمين	[illegible]	[illegible]
قنسرين	[illegible]	[illegible]
حلب	[illegible]	[illegible]
منبج	[illegible]	[illegible]
رحبه	[illegible]	[illegible]
طرسوس	[illegible]	[illegible]
مصيصه و كفرتنا	[illegible]	[illegible]
ملطيه	[illegible]	[illegible]
صقليه جزيره دوركت	[illegible]	[illegible]
روميه كبرى	[illegible]	[illegible]
انطنيه مدينه الحكما	[illegible]	[illegible]
بوزنطيا و هو قسطنطنيه	[illegible]	[illegible]
ماقدونيا	[illegible]	[illegible]
عموريه	[illegible]	[illegible]
قونيه	[illegible]	[illegible]
ارزن الروم	[illegible]	[illegible]
ارزنكان	[illegible]	[illegible]
ملطيه	[illegible]	[illegible]
سميساط	[illegible]	[illegible]
قاليقلا	[illegible]	[illegible]
حران از جزيره	[illegible]	[illegible]
رقه	[illegible]	[illegible]
راس العين	[illegible]	[illegible]
ماردين	[illegible]	[illegible]
قرقيسيا	[illegible]	[illegible]
نصيبين	[illegible]	[illegible]
سنجار	[illegible]	[illegible]
عانه	[illegible]	[illegible]
موصل	[illegible]	[illegible]
دنبل	[illegible]	[illegible]
تكريت	[illegible]	[illegible]
آمد	[illegible]	[illegible]
ميافارقين	[illegible]	[illegible]
ملازجرد	[illegible]	[illegible]
خلاط	[illegible]	[illegible]
ارجيش	[illegible]	[illegible]
اسعرد	[illegible]	[illegible]
سلماس	[illegible]	[illegible]
خوى	[illegible]	[illegible]
اورميه	[illegible]	[illegible]

اسماء البلدان	الطول	العرض
سمرقند	[illegible]	[illegible]
نخجوان	[illegible]	[illegible]
مراغه	[illegible]	[illegible]
تبريز	[illegible]	[illegible]
اردبيل	[illegible]	[illegible]
موقان	[illegible]	[illegible]
بردعه	[illegible]	[illegible]
جنزه	[illegible]	[illegible]
شمكور	[illegible]	[illegible]
تفليس دار ملك ابخاز	[illegible]	[illegible]
الان	[illegible]	[illegible]
بيلقان	[illegible]	[illegible]
باكويه	[illegible]	[illegible]
شماخى قصبه شروان	[illegible]	[illegible]
باب الابواب	[illegible]	[illegible]
بلنجر دار ملك خزر	[illegible]	[illegible]
كوريس	[illegible]	[illegible]
سقسين	[illegible]	[illegible]
بلغار	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
سر من راى	[illegible]	[illegible]
كوفه	[illegible]	[illegible]
مداين	[illegible]	[illegible]
بغداد	[illegible]	[illegible]
واسط	[illegible]	[illegible]
بصره	[illegible]	[illegible]
ابله	[illegible]	[illegible]
عبادان	[illegible]	[illegible]
جندسابور	[illegible]	[illegible]
تستر	[illegible]	[illegible]
عسكر مكرم	[illegible]	[illegible]
اهواز	[illegible]	[illegible]
رامهرمز	[illegible]	[illegible]
ارجان	[illegible]	[illegible]
بشاوور	[illegible]	[illegible]
كازرون	[illegible]	[illegible]
نوبندجان	[illegible]	[illegible]
فيروزاباد	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
سيراف	[illegible]	[illegible]

اسماء البلدان	الطول	العرض
شيراز	[illegible]	[illegible]
اصطخر	[illegible]	[illegible]
يزد	[illegible]	[illegible]
شهرزور	[illegible]	[illegible]
حلوان	[illegible]	[illegible]
قرماسين	[illegible]	[illegible]
دينور ماه الكوفه	[illegible]	[illegible]
سهرورد	[illegible]	[illegible]
نهاوند ماه البصره	[illegible]	[illegible]
زنجان	[illegible]	[illegible]
ابهر	[illegible]	[illegible]
همدان	[illegible]	[illegible]
كرج	[illegible]	[illegible]
ساوه	[illegible]	[illegible]
قزوين	[illegible]	[illegible]
ابه	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
سميرم	[illegible]	[illegible]
اصفهان	[illegible]	[illegible]
كاشان	[illegible]	[illegible]
قم	[illegible]	[illegible]
رى	[illegible]	[illegible]
خوار	[illegible]	[illegible]
الموت	[illegible]	[illegible]
طالقان	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
ويمه قصبه دنباوند	[illegible]	[illegible]
امل قصبه طبرستان	[illegible]	[illegible]
ساريه	[illegible]	[illegible]
استراباد	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
جرجان	[illegible]	[illegible]
سمنان	[illegible]	[illegible]
دامغان	[illegible]	[illegible]
بسطام	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
فراوه	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
سبزوار	[illegible]	[illegible]

جدول اسماء كواكب مشهور از ثوابت اطوال و عروض و اقدار و امزجه ايشان ٧ حو سنه خا

الكوكب	الطول	العرض	القدر	المزاج	الكوكب	الطول	العرض	القدر	المزاج
سره الفرس	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	راس الحيه الشمالى	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
اخر النهر	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	فنس شجاع	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
حد المسلسله	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	منكب الاسد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
مقدم الشرطين	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	قلب الاسد الملكى	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
موخر الشرطين	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ظهر الاسد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كف الخضيب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	الصرفه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
الشبابيح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	القتباد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ذات الكرسى	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	زاويه العوا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
رجل المسلسله	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	جناح الغراب الايمن	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
معصم الثريا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	السماك الاعزل	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
راس الغول	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	السماك الرامح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
وسط الثريا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	نير الفكه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
مرفق الثريا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	الكفه الجنوبيه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
عين الثور	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	الكفه الشماليه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
رجل الجوزا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ما على جبهه العقرب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كف الثريا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	قلب العقرب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
عيوق	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	راس الحوا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
مقدم المنطقه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
راس الجبار	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	عين الرامى	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
وسط المنطقه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	النسر الواقع	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
موخر المنطقه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	النسر الطاير	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يد الجوزا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	منقار الدجاجه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
منكب ذى العنان	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ذنب الدلفين	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
سهيل	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	فم الفرس	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
شعرى يمانيه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	فم الحوت الجنوبى	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
راس التوام المقدم	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	الردف	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
راس التوام الموخر	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	منكب الفرس	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
شعرى شاميه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ذنب قيطس الشمالى	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
معلف	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	ذنب قيطس الجنوبى	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
راس الحيه الجنوبى	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	جناح الفرس	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

اسماء كواكب مشهور از ثوابت و اطوال و عروض و امزجه و اقدار هر يك باختلاف راصدان

الكواكب	ابن الاعلم (الطول، العرض)	الحاكمى (الطول، العرض)	ابطلميوس (الطول، العرض)	ما رصدناه (الطول، العرض)
اخر النهر	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
كف الخضيب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
زابر الغول	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
عين الثور	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
رجل الجوزا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
عيوق	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
يد الجوزا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
شعرى يمانى	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
شعرى شامى	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
قلب الاسد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
سماك الاعزل	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
سماك رامح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
قلب العقرب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
نسر واقع	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
نسر طاير	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ردف	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
منكب الفرس	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

درجات	اعداد الشمس
١	[illegible]
٢	[illegible]
٣	[illegible]
٤	[illegible]
٥	[illegible]
٦	[illegible]
٧	[illegible]
٨	[illegible]
٩	[illegible]
١٠	[illegible]

باقی جدول اسماء بلدان و اطوال آن از جزایر خالدات و عرض آن از خط استوا

اسماء البلدان	الطول	العرض
اسفرائن	[illegible]	[illegible]
شهرستانه	[illegible]	[illegible]
نیشابور	[illegible]	[illegible]
طوس	[illegible]	[illegible]
ترشیز	[illegible]	[illegible]
طبس کیلکی	[illegible]	[illegible]
تون	[illegible]	[illegible]
قاین	[illegible]	[illegible]
طبس مینا	[illegible]	[illegible]
زوزن	[illegible]	[illegible]
فوشنج	[illegible]	[illegible]
هرات	[illegible]	[illegible]
بادغیس	[illegible]	[illegible]
سرخس	[illegible]	[illegible]
مرو الروذ	[illegible]	[illegible]
جوزجان	[illegible]	[illegible]
فاریاب	[illegible]	[illegible]
اشفورقان	[illegible]	[illegible]
بلخ بامیان	[illegible]	[illegible]
سمنگان	[illegible]	[illegible]
قبادیان	[illegible]	[illegible]
و لوالج	[illegible]	[illegible]
طالقان از طخارستان	[illegible]	[illegible]
اندراب	[illegible]	[illegible]
بدخشان از جیلان	[illegible]	[illegible]
سکور	[illegible]	[illegible]
تبت	[illegible]	[illegible]
نوکرکانج	[illegible]	[illegible]
کرکانج دار الملک خوارزم	[illegible]	[illegible]
هزار اسف	[illegible]	[illegible]
کاث	[illegible]	[illegible]
ذرقان	[illegible]	[illegible]
بخارا	[illegible]	[illegible]
سمرقند	[illegible]	[illegible]
نسف	[illegible]	[illegible]
کش	[illegible]	[illegible]
اسفیجاب از شاش	[illegible]	[illegible]
طراز	[illegible]	[illegible]
اسروشنه	[illegible]	[illegible]
سغانیان	[illegible]	[illegible]
خجند	[illegible]	[illegible]
تنکت قصبه شاش	[illegible]	[illegible]
نوکت قصبه ایلاق	[illegible]	[illegible]
اخسیکث قصبه فرغانه	[illegible]	[illegible]
اوزکند	[illegible]	[illegible]
کاشغر	[illegible]	[illegible]
ختن	[illegible]	[illegible]
جاج و بنوشاش	[illegible]	[illegible]

اسماء البلدان	الطول	العرض
تبت	[illegible]	[illegible]
جینیفه	[illegible]	[illegible]
المالغ	[illegible]	[illegible]
قیالغ	[illegible]	[illegible]
اوتزکلران	[illegible]	[illegible]
بیش بالغ	[illegible]	[illegible]
قراقرم	[illegible]	[illegible]
خان بالغ	[illegible]	[illegible]
تنکباس	[illegible]	[illegible]
مهری	[illegible]	[illegible]
کشکلاد	[illegible]	[illegible]
شبرخان	[illegible]	[illegible]
هرموز	[illegible]	[illegible]
بردسیر	[illegible]	[illegible]
جیرفت	[illegible]	[illegible]
بم	[illegible]	[illegible]
برماسیر	[illegible]	[illegible]
خبیص	[illegible]	[illegible]
ذرع مدینه سجستان	[illegible]	[illegible]
بست	[illegible]	[illegible]
بکتاباد	[illegible]	[illegible]
میمند	[illegible]	[illegible]
غزنین قصبه زابلستان	[illegible]	[illegible]
کابل از کابلستان	[illegible]	[illegible]
ویاط اسیر	[illegible]	[illegible]
تیز قصبه مکران	[illegible]	[illegible]
کیج از مکران	[illegible]	[illegible]
خالصا از مکران	[illegible]	[illegible]
دیبل	[illegible]	[illegible]
منصوره قصبه سند	[illegible]	[illegible]
تانه از بلاد کجرات	[illegible]	[illegible]
نهلواره	[illegible]	[illegible]
سومنات	[illegible]	[illegible]
مولتان	[illegible]	[illegible]
قندهار	[illegible]	[illegible]
لهاور	[illegible]	[illegible]
قنوج دار الملک هند	[illegible]	[illegible]
تانارس	[illegible]	[illegible]
سرندیب	[illegible]	[illegible]
رنتبه	[illegible]	[illegible]
کشمیر	[illegible]	[illegible]
بلهره دار الملک صین	[illegible]	[illegible]

ذکر آفاق که طول جمیع آفاق آن	طول النهار	العرض
خط الاستوا	[illegible]	[illegible]
جزیره اطرفاک	[illegible]	[illegible]
خلیج اول الطلس	[illegible]	[illegible]
خلیج اول المطلقوس	[illegible]	[illegible]
جزیره مارو ک	[illegible]	[illegible]
مواضع بنی ابی ابطو	[illegible]	[illegible]
جزیره سردنیه	[illegible]	[illegible]
جزیره طوماسیس	[illegible]	[illegible]
اسانقلاد باد قصیر	[illegible]	[illegible]
وسط بلاد شام	[illegible]	[illegible]
جزیره رودس	[illegible]	[illegible]
جزیره سمرنا	[illegible]	[illegible]
بلاد اسطنطنیه	[illegible]	[illegible]
جزیره مینالنا	[illegible]	[illegible]
وسط بحر بنطس	[illegible]	[illegible]
عیون اسفرنیس	[illegible]	[illegible]
مغایص بوریسانس	[illegible]	[illegible]
وسط تحدیدهایوس	[illegible]	[illegible]
اقاصی بلاد بورقانیس	[illegible]	[illegible]
مغایص بربنیس	[illegible]	[illegible]
مغایص طانیس	[illegible]	[illegible]
موضع برقعا نطس	[illegible]	[illegible]
وسط بلاد برطانیا الکبیره	[illegible]	[illegible]
موضع سمی ماطونس	[illegible]	[illegible]
نواحی برطانیا الصغری	[illegible]	[illegible]
اقاصی شمال برطانیا الصغری	[illegible]	[illegible]
جزائر تسمی ارورحو	[illegible]	[illegible]
جزائر تسمی تولی	[illegible]	[illegible]
امم من الصقالبه لا یعرفون	[illegible]	[illegible]
بعض اطراف الصقالبه	[illegible]	[illegible]
غیر مسکون	[illegible]	[illegible]
غیر مسکون	[illegible]	[illegible]
غیر مسکون	[illegible]	[illegible]
غیر مسکون	[illegible]	[illegible]
غیر مسکون	[illegible]	[illegible]
آخر ما یکون لجمیع البروج فیه طلوع و غروب	[illegible]	[illegible]

مقاله سیوم در معرفت اوقات و طالع بهار و وقتی و این مقالت مشتمل بر چهارده فصلست

فصل اول در معرفت جیب و سهم

جیب هر قوس نصف وتر ضعف آن قوس باشد و بعبارت دیگر جیب هر قوس عمودی باشد که از یک طرف آن قوس بر قطری افتد که بدیگر طرفش متصل باشد و نصف دور و دور تمام را جیب نباشد و جیب ربع دور مساوی نصف قطر باشد و هر قوس که از نصف دور نقصان کنند جیب آن قوس و جیب آن قوس که باقی باشد از نصف دور یکی باشد و اگر قوسی باشد زیادت از نصف دور جیب فضل او بر نصف دور و جیب باقی از دور بعد از نقصان از قوس از دور یکی باشد و چون مربع جیب قوسی از مربع نصف قطر نقصان کنند جذر باقی جیب تمام آن قوس باشد از ربع و ما جدول جیب ایراد کردیم اجزاء ربع دور را و هر قوسی که زیادت از ربع بود و کمتر از نصف دور تمام او بباید گرفت و اگر زیادت از نصف دور باشد و کمتر از سه ربع نصف دور از او اسقاط باید کرد و اگر زیادت از سه ربع باشد از دور نقصان باید کرد حاصل را قوس منتج خوانند بس بعوض منتج از جدول بر باید گرفت بازاء درج او در سطر زیر آن باشد و بازاء کسور آنچه بازاء کسر باشد و بر یکدیگر باید افزود تا جیب آن قوس حاصل آید و اما سهم قوس در اعمال نجومی سهم ضعف آن قوس را خوانند و از آن جیب معکوس نیز خوانند و بعبارت دیگر سهم قوس خط مستقیم بود از قطری که متصل بود بطرف آن قوس ما بین طرف آن قوس و موقع عمودی که از دیگر طرف قوس بر آن قطر واقع شود و سهم ربع دور مساوی نصف قطر باشد و سهم نصف دور قطر دایره باشد و تمام را سهم نبود و مجموع سهم کاهر دو قوس که فضل قطر بر یکی مساوی فضل دیگری بر نصف قطر باشد مساوی قطر باشد و چون در اعمال نجومی احتیاج بسهم اندکست و از جدول جیب سهم حاصل توان کرد جدول سهم نیاوردیم تخفیف را پس اگر خواهند که از جدول جیب سهم حاصل کنند هر قوسی را که کمتر از ربع بود جیب تمامش از ربع بباید گرفت و آن از نصف قطر نقصان باید کرد و هر قوسی را که بیشتر از ربع باشد و کمتر از نصف دور جیب فضلش بر ربع بر نصف قطر زیادت باید کرد حاصل سهم آن قوس بود

و اگر قوس از نصف دور زیادت باشد و از سه ربع کمتر جیب فضلش بر سه ربع دور بر او از نصف قطر زیادت باید کرد و اگر از سه ربع دور زیادت باشد جیب فضلش بر سه ربع بر نصف قطر نقصان باید کرد تا حاصل سهم آن قوس باشد **فصل دوم در معرفت ظل** مقیاس ظل عمودی باشد قایم یا بر سطح افق موازی سطحی که قایم بود بر سطح افق یا قایم بر آن سطح که موازی سطح افق بود و چون شعاع نیر از سر مقیاس بگذرد و مقیاس را ظلی پدیدار آید و آن خطی باشد بر سطحی که مقیاس بر او قایم بود میان قاعده مقیاس و طرف شعاع آن ظل اگر آن مقیاس موازی افق باشد آنرا ظل اول و ظل معکوس خوانند و اگر آن مقیاس قایم بر سطح افق باشد آنرا ظل دوم و ظل مستوی خوانند و ظل اول در اعمال نجومی بکار آید و ظل مطلق آنرا خوانند و ظل دوم در معرفت اوقات بکار دارند و اول که نیر از افق طلوع کند ظل اول منعدم باشد و بعد از آن حادث شود و می‌تزاید ارتفاع می‌افزاید تا اگر نیر بسمت الراس رسد ظل اول نامتناهی شود و ظل دوم بر عکس آن باشد یعنی چون نیر بر افق باشد نامتناهی بود و چون بسمت الراس رسد منعدم شود و ظل اول هر ارتفاعی مساوی ظل دوم تمام آن ارتفاع باشد و ظل ثمن دور مساوی مقیاس باشد در هر دو ظل و خطی شعاعی را که از راس مقیاس تا طرف ظل باشد قطر ظل خوانند و هم چنانکه در اعمال نجومی نصف قطر شصت جزو می‌گیرند مقیاس هم شصت جزو گیرند و چون مقیاس را نصف قطر دایره سازند نسبت جیب هر قوس با جیب تمامش باشد نسبت ظل اول آن قوس باشد با مقیاس و نسبت جیب تمام هر قوس با جیب از قوس چون نسبت ظل دوم با مقیاس پس هر گاه که جیب قوس را بر جیب تمامش منحط قسمت کنیم ظل اول آن قوس حاصل آید و اگر جیب تمامش بر جیب او منحط قسمت کنیم ظل دوم حاصل آید و هر مقدار که در ظل قوسی منحط ضرب کنند و همان مقدار را بر ظل تمام از قوس منحط قسمت کنند حاصل ضرب و خارج قسمت یک مقدار باشد بعینه و چون ظل اول اجزایی که از ثمن دور زیادت باشد اضعاف نصف قطر باشد و تفاضلات از بسیار و می‌تزاید در اعمال نجومی بر ایراد اظلال ثمنی از دور اقتصار کنند و ما آنرا هم بر منوال جیب نهادیم و اظلال

قوسهایی که از ثمن زیادت باشد تا ربع بر تزاید ده ده دقیقه بنهادیم و ظل دوم را که در معرفت اوقات بکار دارند گاهی مقیاس دوازده اصبع کنند و گاهی هفت قدم و آنرا در جدولی متفاضل یک یک درجه ارتفاع بنهادیم و در معرفت اوقات روز با ستخراج خط نصف النهار بر سطحی مستوی احتیاج افتد و طریق آن چنان بود که مقیاسی قایم بر سطح افق نصب کنند و آفتاب را در ارتفاعی شرقی بگیرند و خط ظل مقیاس در آن لحظه بکشند و چون آفتاب را هم از مقدار ارتفاع غربی شود در همان روز خط ظل بکشند و زاویه‌ای که بر قاعده مقیاس از آن دو خط ظل حادث شود تنصیف کنند بخطی مستقیم آن خط که منصّف زاویه باشد خط نصف النهار بود و اگر قاعده مقیاس را مرکز سازند و بقدر یک یک جزو از مقیاس دوایر بر سطح افق بکشند که مرکز همه دوایر قاعده مقیاس بود پس چون ظل آفتاب بدایره‌ای رسد از دوایر نگاه کنند تا از قاعده مقیاس تا آن دایره چند جزو است آن قدر که باشد در جدول ظل که بر آن اجزا موضوع باشد مقوس کنند تا بقدر ارتفاع آفتاب بود در آن وقت پس اگر ظل متناقص بود ارتفاع شرقی باشد و اگر متزاید بود غربی باشد و چون آفتاب در وقت تناقص ظل بر نقطه افتد از آن دوایر و در وقت تزاید بر نقطه دیگر هم از آن دایره و از منتصف قوسی که میان آن دو نقطه باشد خطی مستقیم بقاعده مقیاس کشند خط نصف النهار باشد و خطی که بر خط نصف النهار عمود باشد خط مشرق و مغرب باشد و آن دایره را دایره هندی خوانند و چون نقطه تقاطع خط نصف النهار و خط مشرق و مغرب مرکز سازند و دایره بکشند و آن دایره را بآن دو خط چهار ربع متساوی کنند تا بخط نصف النهار نقطها جنوب و شمال و بخط مشرق و مغرب نقطها مشرق و مغرب اعتدال معین شود و هر ربعی بنود قسم متساوی کنند اگر از آن اجزا میان مشرق تا مغرب و میان خط ظل باشد سمت ارتفاع بود و سمت یا شرقی جنوبی بود یا شرقی شمالی یا غربی جنوبی بود یا غربی شمالی و غایت هر یکی ربعی بود و چون خط ظل بر خط مشرق و مغرب منطبق شود ارتفاع عدیم السمت بود و چون خط ظل بر خط نصف النهار منطبق شود نصف النهار

وچون آن بگذرد اوّل وقت نماز پیشین بود وچون بقدر طول مقیاس از ظل نصف النهار
یک باز زیادت شود اوّل وقت نماز دیگر بود بنزدیک اصحاب حدیث از فقها وچون دو باز زیادت
شود اوّل وقت نماز دیگر بود بنزدیک اصحاب رای از فقها **فصل سوم**
در معرفت میل فلک البروج از معدّل النهار غایت میل میان هر دو منطقه آنگاه بود که نقطهٔ انقلاب
باشد وآن قوسی بود از دایرهٔ مارّه باقطاب اربعه میان هر دو منطقه پس اگر نقطهٔ انقلاب
صیفی باشد میل شمالی بود واگر نقطهٔ انقلاب شتوی باشد میل جنوبی بود ومقدار غایت میل
برصد معلوم شود وآن برصد بطلمیوس كج نا بوده است وبرصد اکثر ممتحن اسلامی كج له وبرصد
جمعی بعد از ایشان كج لد وبرصد ما كج ل وراجح نزدیک بقدری اندک وما بر كج ل مقرر داشتیم
ومیل جزوی وآن بعد هر نقطه بود که بر فلک البروج فرض کنند از معدّل النهار وآن از دو
نوع باشد یکی آنچ از دایرهٔ گیرند که بدو قطب معدّل النهار بگذرد وآن را دایرهٔ میل خوانند
وآن میل را که بحسب آن دایره گیرند میل اوّل خوانند ودوم آنچ از دایرهٔ گیرند که بدو قطب فلک البروج
بگذرد وآن را دایرهٔ عرض خوانند چه عرض کواکب قوسی باشد میان ایشان وفلک البروج از این دایره
وآن میل را که بحسب این دایره گیرند میل ثانی خوانند وبعضی میل اوّل را میل مطلق خوانند ومیل
دوم را عرض نقطهٔ مفروض از فلک البروج ومیل چهار نقطه که ابعاد آن از دو نقطهٔ اعتدال
یا دو نقطهٔ انقلاب متساوی بود بر توالی بروج وخلاف توالی مانند اوّل ثور واول حوت
واوّل سنبله واوّل عقرب یک مقدار بود بعینه دو را شمالی باشد ودو را جنوبی پس معرفت
میول اجزاء یک ربع کفایت باشد در معرفت میول همه اجزاء منطقة البروج اما در استخراج
میل اوّل جیب قوسی که میان نقطهٔ اعتدال است وهر جزو که فرض کنند از فلک البروج در جیب میل
کلّی مضروب باید کرد تا جیب میل اوّل آن جزو حاصل شود وچون آن را در جدول جیب معکوس کنند
میل حاصل شود واما در میل دوم جیب آن قوس را در ظل میل کلّی مضروب باید کرد تا ظل میل حاصل
شود وآن را در جدول ظل معکوس باید کرد تا میل حاصل شود وبوجهی دیگر جیب تمام آن قوس را

در جیب میل کلّی مضروب کنیم آنچ حاصل آید جیب باشد جیب تمام قوس او بگیریم وجیب
تمام میل کلّی مضروب بر وقسمت کنیم حاصل جیب تمام میل ثانی باشد معکوس کنیم تمامش میل ثانی
باشد واگر جدول مطالع خط استوا که یاد خواهیم کرد حاضر باشد از قوس را در آن جدول
معکوس کنیم وآن قوس را میل اوّل بگیریم میل ثانی باشد وما هر دو میل در جدول نهادیم تا با سانی
میل هر قوس وقوس هر میل معلوم شود **فصل چهارم** در معرفت بعد
هر نقطه از معدّل النهار وآن قوسی بود از دایرهٔ میل میان آن نقطه ومعدّل النهار از جهت
اقرب وطریقش آن بود که عرض آن نقطه ومیل ثانی درجهٔ او اگر هر دو در یک جهت باشند
جمع کنیم واگر در دو جهت باشند فضل اکثر بر اقل بگیریم وآن را حصهٔ بعد خوانیم وجهت حصهٔ
بعد جهت مجموع یا جهت فضل باشد پس بعد درجهٔ آن نقطه از منقلب اقرب بگیریم وبازاء آن
میل اوّل حاصل کنیم وآن را میل منکوس آن نقطه خوانیم پس جیب حصهٔ بعد در جیب تمام میل
منکوس مضروب کنیم حاصل جیب بعد آن نقطه باشد از معدّل النهار وجهت آن جهت حصهٔ
بعد باشد بعینه وبوجهی دیگر جیب حصهٔ بعد در جیب تمام میل کلّی ضرب کنیم وحاصل را بر
جیب تمام میل ثانی آن نقطه قسمت کنیم آنچ بیرون آید جیب بعد معدّل النهار باشد
فصل پنجم در معرفت غایت ارتفاع کواکب اگر کوکب را عرض نبود ودرجهٔ او از
نصف شمالی بود از فلک البروج میل درجهٔ او بر تمام عرض بلد افزاییم واگر او را عرض بود وبعد
او از معدّل النهار شمالی بود هم بر تمام عرض بلد افزاییم آنچ حاصل شود اگر از ربع دور کمتر بود غایت
ارتفاع کوکب بود ومرور او بنصف النهار در جانب جنوبی باشد واگر مساوی ربع باشد کوکب بسمت
الراس رسد واگر بیشتر از ربع باشد از قوس را از صد وهشتاد نقصان کنیم باقی غایت ارتفاع کوکب
باشد ومرور او بنصف النهار در جانب شمال باشد پس اگر بعد کوکب از معدّل النهار بیش از تمام
عرض بلد باشد کوکب ابدی الظهور باشد ومجموع تمام بعد او وعرض بلد ارتفاع اعلی او باشد
وفضل عرض بلد بر تمام بعد او ارتفاع اسفل او باشد واگر میل اوّل کوکب عدیم العرض جنوبی بود

حاصل فضل
یعنی اگر بعد او بود شمالی
بعد از معدّل النهار تمام
واگر جنوبی بود جنوبی

یا بُعدش از معدل النهار جنوبی بود میل را یا بُعد را از تمام عرض بلد نقصان کنیم آنچ بماند
غایت ارتفاع کوکب باشد و اگر میل یا بُعد از تمام عرض بلد بیشتر بود کوکب ابدی الخفا باشد
و غایت قرب او با افق بقدر فضل میل یا بُعد بود بر تمام عرض بلد بود و در مواضعی که بر خط استوا
باشد و از آنجا عرض نباشد تمام میل یا تمام بُعد معدل النهار غایت ارتفاع باشد در جانب شمال یا در
جانب جنوب و اگر عرض بلد جنوبی باشد حکمهایی که در جهات گفتیم متبادل شود والله اعلم

فصل ششم در معرفت تعدیل النهار و قوس النهار تعدیل النهار تفاضل باشد میان
نصف قوس النهار و ربع دور و در خط استوا تعدیل النهار نبود و نصف قوس النهار همیشه ربع دور
باشد و بموضعی که دو نقطهٔ انقلاب سمت الراس افق شوند و طلوع و غروب نکنند تعدیل النهار ربع دور
شود و نهار اطول تمامی شبانروز باشد و نهار اقصر یک آن باشد و در دیگر بقاع که میان
این دو موضع باشد تعدیل النهار را مقداری باشد کمتر از ربع دور و تعدیل النهار چهار نقطه
که ابعاد ایشان از دو نقطهٔ اعتدال متساوی باشد یک مقدار باشد چنانک در میل گفته آمد
و چون ظل میل اول درجه کوکب عدیم العرض یا ظل بُعد از معدل النهار در کوکب ذو عرض
در ظل عرض بلد مبسوط ضرب کنند حاصل جیب تعدیل النهار باشد وجهی دیگر جیب میل یا بُعد
از معدل النهار بر جیب تمام عرض بلد مبسوط قسمت کنند تا جیب سعت مشرق حاصل آید پس آن
جیب را مقوس کنند و جیب تمامش بگیرند و بر جیب تمام میل اول یا بُعد معدل النهار مبسوط قسمت کنند
تا جیب تمام تعدیل النهار حاصل آید وجهی دیگر جیب سعت مشرق در جیب عرض بلد ضرب
کنیم و حاصل بر جیب تمام میل یا بُعد معدل النهار قسمت کنیم تا جیب تعدیل النهار حاصل آید و اگر
مطالع خط استوا معلوم باشد و تعدیل النهار کلی یعنی تعدیل النهار نقطهٔ انقلاب معلوم کنیم
و جیب مطالع جزو مفروض در جیب تعدیل النهار کلی ضرب کنیم جیب تعدیل النهار آن جزو حاصل آید
و چون تعدیل النهار هر جزو که در جهت قطب ظاهر بود بر ربع دور افزاییم و تعدیل النهار هر جزو
که در جهت قطب خفی باشد از ربع دور بکاهیم حاصل نصف قوس النهار آن جزو باشد و ضعفش قوس النهار باشد

و از قسمت قوس النهار یا نصف او بر پانزده ساعات نهار یا نصف النهار چنانک گفته‌ایم معلوم شود والله اعلم

فصل هفتم در معرفت مطالع خط استوا و آنرا مطالع فلک مستقیم نیز خوانند

جیب تمام قوسی که میان نقطهٔ اعتدال باشد و جزوی مفروض که با آن نقطه نزدیکتر باشد بر جیب
تمام میل آن جزو مبسوط قسمت باید کرد تا جیب تمام مطالع آن قوس حاصل آید وجهی دیگر
جیب قوس مذکور در جیب تمام میل کلی ضرب کنند و بر جیب تمام میل نقطهٔ مفروض قسمت کنند
حاصل جیب مطالع بود وجهی دیگر ظل میل جزو مفروض بر ظل میل کلی مبسوط قسمت باید کرد
تا جیب مطالع جزو مفروض حاصل آید وجهی دیگر میل اول جزو مفروض بگیرند و در جدول
میل ثانی مقوس کنند مطالع جزو مفروض حاصل آید و چون مطالع یک ربع معلوم شود مطالع تمامی
دور معلوم توان کرد از آن طریق که قوس مفروض و مطالعش را از نصف دور نقصان کنند آنچ باقی
باشد از مطالع مطالع آن قوس باشد که باقی باشد از نصف دور و هم چنین اگر هر دو بر نصف دور افزایند
هم قوس و هم مطالع مطلوب حاصل آید و ما جدول مطالع فلک مستقیم در مقالت دوم جهت غرضی
دیگر آورده‌ایم ابتدا از اول جدی و در این مقالت از جدول بازآوردیم ابتدا از اول حمل

فصل هشتم در معرفت مطالع بلد چون جزو در نصف شمالی فلک البروج تعدیل النهار
از مطالع خط استوا نقصان کنند و در نصف جنوبی بر افزایند مطالع بروج ببلد حاصل شود و ما
مطالع بلدان بر تفاضل یک یک درجه تا انتهاء معظم عمارت در این مقالت ایراد کردیم تا بوقت حاجت
حاضر و معد باشد **فصل نهم در مطالع ممر** هر کوکب که او را عرض باشد
چون بنصف النهار رسد ما بین اول حمل و آن نقطه از معدل النهار که با او بر نصف النهار باشد
بر توالی مطالع ممر او باشد و آن درجه از فلک البروج که با او بر نصف النهار باشد درجهٔ ممر او باشد
و طلوع آن کوکب در آفاق خط استوا هم با آن مطالع و با آن درجه باشد و چون خواهیم که مطالع ممر کوکبی
معلوم کنیم جیب قوسی که میان آن کوکب و نقطهٔ انقلابی باشد که با او اقرب باشد در جیب تمام عرض
کوکب ضرب کنیم و حاصل بر جیب تمام بُعد او از معدل النهار قسمت کنیم آنچ حاصل آید در جدول جیب

مقوس کنیم آن قوس که بیرون آید بعد نقطه مطالع آن کوکب باشد از نقطه انقلاب درجهت
اوّل **وجهی دیگر** اگر بعد کوکب از معدل النهار شمالی بود نود درجه بر تقویم کوکب افزاییم
واگر جنوبی بود نود درجه ازو بکاهیم انچ حاصل آید مطالعش در جدول مطالع عرضی که موافق بعد
کوکب از معدل النهار باشد از عروض بلدان شمالی بگیریم انچ حاصل آید اگر بعد شمالی باشد نود درجه
ازو بکاهیم واگر جنوبی بود نود درجه برو افزاییم حاصل مطالع ممر باشد **وجهی دیگر** که بعد معدل النهار
حاجت نشود اگر عرض کوکب شمالی بود نود درجه از طول او بکاهیم واگر جنوبی بود نود درجه بر طول
او افزاییم وحاصل را در جدول مطالع عرضی که موافق عرض او باشد از عروض بلدان شمالی مقوس کنیم
تا درجات سوا حاصل آید پس اگر عرض شمالی بوده باشد نود درجه برو افزاییم واگر جنوبی بود نود
درجه ازو نقصان کنیم حاصل مطالع ممر کوکب باشد **فصل نهم در مطالع طلوع
وغروب کواکب** هر کوکب که اورا عرضی نباشد مطالع تقویم او ببلد مطالع طلوع او باشد در آن بلد
و مطالع نظیر درجه او مطالع غروب او بود و هر کوکب که اورا عرضی باشد در خط استوا مطالع
ممر او مطالع طلوع او باشد و مطالع نظیر درجه ممر او مطالع غروب او باشد و در دیگر مواضع
نگاه کنیم اگر بعد او از معدل النهار شمالی بود تعدیل النهار او از مطالع ممرش نقصان کنیم واگر جنوبی بود
برو افزاییم تا مطالع طلوع آن کوکب حاصل آید و چون مطالع طلوع در جدول مطالع آن عرض مقوس کنیم
درجه طلوع حاصل آید و چون قوس النهار کوکب بر مطالع طلوع او افزاییم حاصل مطالع غروب او بود
مقوس کنیم در همان عرض انچ بیرون آید نظیر آن درجه با کوکب غروب کند و کواکب ابدی الظهور را
طلوع و غروب نبود **فصل یازدهم در معرفت طالع از ارتفاع** طریق مشهور
آنست که جیب ارتفاع وقت را در سهم نصف قوس النهار ضرب کنند و حاصل را بر جیب غایت
ارتفاع قسمت کنند حاصل جیب ترتیب دایر باشد انرا از سهم قوس نصف النهار نقصان کنند
حاصل سهم فضل دایر باشد قوس از سهم حاصل کنند فضل دایر باشد اگر ارتفاع شرقی باشد
فضل دایر از نصف قوس النهار نقصان کنند و اگر غربی باشد بر نصف قوس النهار افزایند حاصل دایر باشد

٦٢

از وقت طلوع کوکبی که از و ارتفاع گرفته باشند تا بوقت ارتفاع آن دایر بر مطالع طلوع
افزایند مطالع طالع باشد **وجهی دیگر** جیب ارتفاع وقت بر جیب غایت ارتفاع محفوظ
قسمت کنیم و حاصل را جیب غیر معدل خوانیم پس انرا از نصف قطر نقصان کنیم انچ بماند در جیب
تعدیل النهار محفوظ ضرب کنیم حاصل تعدیل بود اگر بعد از معدل النهار شمالی بود و تعدیل کمتر از جیب غیر
معدل بود ازو نقصان کنیم باقی جیب تمام فضل دایر باشد انرا مقوس کنیم و تعدیل النهار برو افزاییم
حاصل دایر بود و اگر ارتفاع شرقی بود دایر ماضی باشد و اگر غربی بود دایر باقی باشد و اگر تعدیل
مساوی جیب غیر معدل باشد فضل دایر ربع دور باشد و اگر تعدیل بیشتر از جیب غیر معدل باشد
فضلش بر جیب غیر معدل بگیریم و مقوس کنیم در جدول جیب و آن قوس بر ربع دور افزاییم حاصل
فضل دایر باشد و اگر بعد معدل النهار جنوبی باشد تعدیل بر جیب غیر معدل افزاییم تا جیب تمام
فضل دایر شود انرا مقوس کنیم و تعدیل النهار ازو نقصان کنیم انچ بماند دایر ماضی یا باقی بود
مطالع طالع از آن معلوم کنیم بر وجه مذکور **وجهی دیگر** جیب تمام عرض بلد در جیب تمام
بعد از معدل النهار محفوظ ضرب کنیم و حاصل را اصل نام نهیم و جیب ارتفاع وقت را بر اصل
محفوظ قسمت کنیم جیب ترتیب دایر باشد اگر بعد معدل النهار شمالی بود تفاضل میان جیب
تعدیل النهار و جیب ترتیب دایر بگیریم و در جدول جیب مقوس کنیم پس اگر جیب تعدیل النهار
از جیب ترتیب دایر بیشتر باشد آن قوس از تعدیل النهار بکاهیم باقی دایر باشد و اگر جیب
تعدیل النهار از جیب ترتیب دایر کمتر باشد آن قوس بر تعدیل النهار افزاییم مجموع دایر باشد
و اگر بعد معدل النهار جنوبی باشد جیب تعدیل النهار بر جیب ترتیب دایر افزاییم و مجموع در
جدول جیب مقوس کنیم و تعدیل النهار از آن قوس نقصان کنیم انچ بماند دایر بود و اگر
کوکب ابدی الظهور باشد جیب ارتفاع اسفل از جیب ارتفاع وقت نقصان کنیم و باقی
بر اصل قسمت کنیم پس اگر باقی از اصل کمتر بوده باشد خارج قسمت را از شصت نقصان کنیم
وانچ بماند مقوس کنیم و آن قوس از ربع دور نقصان کنیم انچ بماند دایر باشد و اگر باقی
از اصل زیادت بوده باشد شصت از خارج قسمت نقصان کنیم وانچ بماند مقوس کنیم و از قوس

بر ربع دور افزایم تا دایر حاصل شود وجه دیگر میل اول یا بعد کوکب از معدل النهار
بر تمام عرض بلد افزایم و جیب آن مبلغ بگیریم و میل اول از تمام عرض بلد نقصان کنیم و جیب
باقی بگیریم و هر دو جیب را جمع کنیم و حاصل را جیب اوسط خوانیم و اگر جیب میل یا بعد
معدل النهار در جیب عرض بلد منحط ضرب کنیم و حاصل بر غایت ارتفاع کوکب افزاییم
اگر بعد معدل النهار جنوبی بود و از آن نقصان کنیم اگر بعد شمالی بود جیب اوسط
حاصل آید پس جیب ارتفاع وقت بر جیب اوسط منحط قسمت کنیم و اگر بعد کوکب از معدل النهار
شمالی باشد و خارج قسمت کمتر از جیب تعدیل النهار باشد فضل تعدیل النهار برو بگیریم
و در جدول جیب مقوس کنیم و آن قوس را از تعدیل النهار نقصان کنیم آنچ بماند دایر شرقی
یا غربی باشد و اگر خارج قسمت بیشتر از جیب تعدیل النهار بود فضل او بر جیب تعدیل النهار
در جدول جیب مقوس کنیم و تعدیل النهار بر آن قوس افزاییم تا دایر حاصل شود و اگر خارج
قسمت مساوی جیب تعدیل النهار باشد دایر مساوی تعدیل النهار باشد و اگر بعد معدل النهار
جنوبی باشد و خارج قسمت از جیب تعدیل النهار کمتر باشد قوس فضل تعدیل النهار برو از تعدیل النهار
نقصان کنیم تا دایر بماند و اگر بیشتر از جیب تعدیل النهار باشد قوس او بر تعدیل النهار افزاییم
دایر باشد و اما معرفت دایر را از ارتفاع شمس در عرضی که موافق عرض موضع رصد ما باشد
جدولی ایراد کردیم و چون دایر معلوم شود اگر دایر ماضی از روز باشد بر مطالع طلوع کوکب
افزاییم و اگر دایر باقی باشد از مطالع غروب کوکب نقصان کنیم حاصل مطالع طالع باشد از جدول مطالع بلد
مقوس کنیم تا طالع بیرون آید و اگر جدول مطالع بلدی نباشد مطالع را بجای درجه سوا گیریم یعنی هر سی درجه
دایره بگیریم و کمتر از سی را درجه و بازاء آن برج و درجه مطالع خط استوا معلوم کنیم و از مطالع را
میل منکوس چنانک گفته‌ایم بگیریم پس اگر مطالع از ربع دور بیشتر بود و از سه ربع کمتر از میل را
بر تمام عرض بلد افزاییم و اگر از ربع دور کمتر بود یا از سه ربع بیشتر از میل را از تمام عرض بلد نقصان
کنیم آنچ حاصل آید ارتفاع عاشر باشد پس ظل میل مطالع خط استوا که گفتیم در ظل تمام ارتفاع
عاشر ضرب کنیم یا بر ظل ارتفاع عاشر قسمت کنیم آنچ حاصل آید جیب تعدیل طالع بود مقوس کنیم تعدیل

طالع باشد پس اگر مطالع از صد و هشتاد کمتر باشد تعدیل طالع بر مطالع طالع افزاییم و الا از و بکاهیم
آنچ حاصل آید درجه سوا گیریم طالع باشد و این عمل را عکس مطالع خوانند و چون مطالع طالع چنانک در مقالت
گذشته گفته‌ام در جدول مطالع فلک مستقیم که ابتدا از اول جدی بود مقوس کنیم عاشر بود و اگر ربع دور
از مطالع طالع نقصان کنیم مطالع عاشر بود بخط استوا که ابتدا از اول حمل بود فصل
ه‌ ی‌ ا ز ه هو در عکس عمل مذکور یعنی در معرفت ارتفاع کوکب از طالع اگر کوکب بی عرض باشد جیب ارتفاع
عاشر در جیب قوسی که میان کوکب و طالع باشد چون کوکب شرقی باشد یا کوکب و سابع چون کوکب
غربی باشد ضرب کنند و حاصل بر جیب قوسی که ما بین طالع و عاشر باشد قسمت کنند حاصل جیب ارتفاع
کوکب باشد و اگر اول جیب ارتفاع عاشر بر جیب قوسی که میان طالع و عاشر باشد منحط قسمت کنند
جیب تمام ارتفاع قطب فلک البروج حاصل آید و بعد از آن جیب قوسی که میان کوکب و
طالع یا عاشر باشد در جیب تمام ارتفاع قطب فلک البروج منحط ضرب کنند حاصل جیب
ارتفاع کوکب باشد و ارتفاع قطب فلک البروج را عرض اقلیم رویت خوانند و اما
اگر کوکب را عرض باشد جیب تمام عرض او در جیب تمام بعد کوکب از طالع یا سابع هر کدام
که کمتر بود منحط ضرب کنند و حاصل در جدول جیب مقوس کنند و تمامش را قوس اول نام نهند و جیب
عرض کوکب بر جیب قوس اول منحط قسمت کنند و حاصل مقوس کنند و آنرا قوس ثانی خوانند پس اگر عرض در جهت
قطب فلک البروج ظاهر بود قوس ثانی بر تمام ارتفاع قطب افزایند و اگر در دیگر جهت بود نقصان کنند
حاصل را قوس ثالث خوانند پس جیب قوس ثالث در جیب قوس اول منحط ضرب کنند حاصل جیب ارتفاع
کوکب باشد و اگر بعد کوکب از طالع یا سابع از ربع دور بود عرض را اگر در جهت قطب ظاهر باشد بر تمام
ارتفاع قطب افزایند و اگر در دیگر جهت بود نقصان کنند ارتفاع کوکب باشد و بعملی دیگر حاجت
نبود و اگر کوکب در عین طالع یا سابع بود و فوق الارض بود جیب عرض کوکب در جیب ارتفاع
قطب ضرب کنند منحط حاصل جیب ارتفاع کوکب باشد و اگر کوکب فوق الارض باشد و در جدول
تحت الارض عمل همان بود که باول گفتیم الا آنک چون قوس ثانی حاصل شود تمام ارتفاع قطب را

قوس	۰	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ی	یا	یب	یج	ید	یه	یو	یز	یح	یط	ک	کا
قوس	ص	صا	صب	صج	صد	صه	صو	صز	صح	صط	ق	قا	قب	قج	قد	قه	قو	قز	قح	قط	قی	قیا
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

از قوس ثانی نقصان باید کرد تا قوس ثالث حاصل آید و باقی عمل چنانک گفته اید وبوجهی دیگر
اگر بجای طالع مطالع طالع گیرند وبجای درجه کوکب مطالع ممر او وبجای عرض کوکب بعدش
از معدل النهار وبجای ارتفاع قطب فلک البروج عرض بلد بهمین جواب مطلوب حاصل شود

فصل بیوزدهم در معرفت طالع از ساعات

پیش ازین گفته ام ساعات
دو نوع بود مستوی و زمانی که انرا معوج خوانند اما ساعات مستوی را اگر حرکت افتاب
تقدیر نکنند دور معدل النهار که سیصد و شصت زمان باشد بر بیست وچهار قسمت کنند نصیب
هر ساعتی پانزده زمان بود پس چون ساعات مستوی از روز یا شب در پانزده ضرب کنند دایر حاصل آید
واگر حرکت افتاب تقدیر کنند مطالع افتاب بخط استوا در نصف نهار روز متقدم بر وقت مطلوب از مطالع
او در روز متاخر نقصان باید کرد تا هر چه بماند بر دور باید افزود و در بیست وچهار قسمت باید کرد تا انچه بیرون آید
پانزده زمان و دو دقیقه وکسری باشد ساعات را در ین اجزا ضرب باید کرد تا دایر باشد بتحقیق واما جهت
ساعات زمانی هر یکی از قوس النهار و قوس اللیل بر دوازده قسمت باید کرد تا اجزاء ساعات روز و اجزاء ساعات
شب هر یک علیحده حاصل آید پس ساعات گذشته از روز یا از شب در اجزاء ساعات ضرب باید کرد تا دایر شود واگر
دایر معلوم باشد و خواهند که با ساعات مستوی کنند بر پانزده و دو دقیقه وکسری که ماند قسمت باید کرد واگر خواهند
که با ساعات زمانی کنند بر اجزاء ساعات روز یا شب قسمت باید کرد تا ساعات زمانی باشد از روز گذشته یا از شب و دایر
که از اول روز گذشته باشد بر مطالع افتاب باید افزود واگر از شب گذشته باشد بر مطالع نظیر افتاب واگر از نصف النهار
گذشته باشد بر مطالع افتاب بفلک مستقیم ابتدا از اول جدی تا مطالع طالع حاصل شود واز مطالع طالع وخط نهار دولت کان
معلوم شود چنانک گفته آمد

فصل چهاردهم در تصحیح ساعات نصف النهار

مقادیر روزها بحسب امر اوسط متساوی باشد چه مشتمل بر دور معدل النهار وسیر وسط افتاب
باشد واما روزهای حقیقی مختلف باشد چه مشتمل بر دور معدل النهار و مطالع بهت افتاب باشد و تفاوت
میان هر دو تعدیل الایام باشد و هر چند در تقویم نیز تفاوتی که از ان جهت لازم اید ایراد کرده ایم اتفاق
همه اجزاء فلک مطلقا ایراد کنم تا بوقت حاجت حاضر باشد والله اعلم بالصواب

48

قوس	مه	مو	مز	مح	مط	ن	نا	نب	نج	ند	نه	نو	نز	نح	نط	س	سا	سب	سج	سد	سه	سو
قوس	قله	قلو	قلز	قلح	قلط	قم	قما	قمب	قمج	قمد	قمه	قمو	قمز	قمح	قمط	قن	قنا	قنب	قنج	قند	قنه	قنو

49

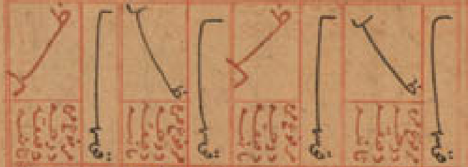
قوس	كب	كج	كد	كه	كو	كز	كح	كط	ل	لا	لب	لج	لد	له	لو	لز	لح	لط	م	ما	مب	مج	مد
قوس	قنح	قنز	قنو	قنه	قند	قنج	قنب	قنا	قن	قمط	قمح	قمز	قمو	قمه	قمد	قمج	قمب	قما	قم	قلط	قلح	قلز	قلو

حروف ـــــ ظل اول که [illegible]

یز	یو	یه	ید	یج	یب	یا	ی	ط	ح	ز	و	ه	د	ج	ب	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	

فط	فح	فز	فو	فه	فد	فج	فب	فا	ف	عط	عح	عز	عو	عه	عد	عج	عب	عا	ع	سط	سح	سز	سو	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

باقی جدول ظلالاول فاضل ده دقیقه

مد	مج	مب	ما	م	لط	لح	لز	لو	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

لە	لد	لج	لب	لا	ل	کط	کح	کز	کو	کە	کد	کج	کب	کا	ک	یط	یح	
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول میل اول

الحمل والمیزان (شمالی / جنوبی)

	٠	و	یب	یح	کد	ل	لو	مب	مح	ند
٠	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
د	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
و	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ی	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ید	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ک	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
که	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	٦٠	ند	مح	مب	لو	ل	کد	یح	یب	و

السنبله والحوت (شمالی / جنوبی)

الثور والعقرب (شمالی / جنوبی)

	٠	و	یب	یح	کد	ل	لو	مب	مح	ند
٠	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
د	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
و	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ی	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ید	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یه	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
یط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ک	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کا	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کب	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کج	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کد	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
که	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کو	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کز	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کح	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
کط	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	٦٠	ند	مح	مب	لو	ل	کد	یح	یب	و

الاسد والدلو (شمالی / جنوبی)

تمام جدول ظل اول بتفاضل درجه درجه

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

جدول ظل دوری کا اوطار مستوی خواند

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

تمام جدول میل دوم

الجوزا والقوس

	و	یب	یح	کد	ل	لو	مب	مح	ند
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

السرطان والجدی — شمالی — جنوبی

الثور والعقرب

	و	یب	یح	کد	ل	لو	مب	مح	ند
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

الاسد والدلو — شمالی — جنوبی

جدول میل دوم

الحمل والمیزان — شمالی — جنوبی

	و	یب	یح	کد	ل	لو	مب	مح	ند
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

السنبله والحوت — شمالی — جنوبی

تمام جدول میل اول

الجوزا والقوس — شمالی — جنوبی

	و	یب	یح	کد	ل	لو	مب	مح	ند
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

السرطان والجدی — شمالی — جنوبی

٠	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ي	يا	يب	يج	يد	يه	يو	يز	يح	يط	ك	كا	كب	كج	كد	كه	كو

كز	كح	كط	ل	لا	لب	لج	لد	له	لو	لز	لح	لط	م	ما	مب	مج	مد	مه	مو	مز	مح	مط	ن	نا	نب	نج	ند

٠	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ي	يا	يب	يج	يد	يه	يو	يز	يح	يط	ك	كا	كب	كج	كد	كه	كو

كز	كح	كط	ل	لا	لب	لج	لد	له	لو	لز	لح	لط	م	ما	مب	مج	مد	مه	مو	مز	مح	مط	ن	نا	نب	نج	ند

	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ي	يا	يب	يج	يد	يه	يو	يز	يح	يط	ك	كا	كب	كج	كد	كه	كو
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]	[illegible]

[illegible]	[illegible]

[illegible]	[illegible]

مطالع الجدي

مطالع القوس

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

جدول حروف دائره ازوار عالم انتا...

سح	سز	سو	سه	سد	سج	سب	سا	س	نط	نح	نز	نو	نه	ند	نج	نب	نا	ن	مط
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

مح	مز	مو	مه	مد	مج	مب	ما	م	لط	لح	لز	لو	له	لد	لج	لب	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

مقالهٔ چهارم در باقی اعمال نجومی و این مقالت مشتمل بر دو بابست

باب اول در آنچ تعلق بطوالع موالید دارد و آن مشتمل بر هفت فصلست

فصل اول در نموذارات هرگاه که وقت ولادت مولودی بحقیقت ندانند و خواهند که طالع او معلوم کنند طریق آن جز بنموذار نباشد و اهل صناعت را نموذارات مختلف هست امّا مشهورترین نموذار بطلمیوس است و بقیاس نزدیکترین نموذار هرمس که بعضی گویند ادریس پیغامبرست علم و تحقیق نزدیکترین بر مقتضاء مذهب کسانی که اعتقاد احکام نجوم کنند نموذار زردشت صاحب ملت مجوس امّا نموذار بطلمیوس را اصل آنست که او در کتاب ثمره در کلمهٔ سی وششم گفته است باین عبارت المُستَولی علی مکان الاجتماع فی مثل درجهٔ وتد من اوتاد مولد کلّ کاین فی ذلک الاجتماع من الاشخاص النباتیه وکذلک الاستقبال و عمل برین چنان باشد که طالع تقریبی که ممکن باشد استخراج کنند و اوتاد معلوم کنند و جزو اجتماع یا استقبال که متقدّم باشد بر ولادت معلوم کنند و نگاه کنند تا کواکب اصحاب حظوظ در جزو متقدّم کدامند پس هر کوکب که او را در یکی از اوتاد که درجهٔ آن وتد بدرجهٔ او نزدیکتر باشد و حظ او قوی تر درجهٔ آن وتد چون درجهٔ آن کوکب کنند و باقی اوتاد از آن وتد معلوم کنند و وقت ولادت و تقویم کواکب از آن طالع معلوم کنند و بر آن طالع اعتماد کنند و امّا نموذار هرمس آنست که بطلمیوس هم در کتاب ثمره در کلمهٔ پنجاه و سوم آورده است باین عبارت موضعُ القمرِ فی المولِدِ هُوَ الجزءُ الطالعُ مِنَ الفلکِ فی مسقطِ النُطفه وموضعُ القمرِ فی مسقطِ النُطفه هو الجزءُ الطالعُ مع الولادة و هرمس در کتاب اساس هم برین جمله اشارت کرده است و منجمان را در عمل برین نموذار طریقها مختلف است واضح طرق آنست که بدانند که موالید نه ماهه را در شکم مادر مکثها مختلف است و مکث اوسط نزدیک اهل این صناعت مقدار ده دور اوسط قمری است و آن دویست و هفتاد و سه روز و پنج ساعت و دوازده دقیقه باشد و چون قمر وقت ولادت در نفس طالع باشد مکث مولود مکث اوسط باشد و اگر در نفس طالع نباشد

بازای تقویم امّا بعد حل الایام از جدول برگیرند و بر مکث قسمت کنند و خارج را درجات ... [illegible]

جدول تعدیل الایام بلیالیها که از تعدیل الایام اصلی خواسته

ایام	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ى	یا
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

	سط	ع	عا	عب	عج	عد	عه	عو
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

و فوق الارض بود مکث او کمتر از مکث اوسط باشد و غایت نقصان او نیم دور قمر باشد
و آن بازاء غایت بُعد او بود فوق الارض از طالع و در دیگر ابعاد بحسب بُعد قمر از طالع از نیم دور
حصه‌ای که رسد مکث مولود بقدر آن حصه از مکث اوسط کمتر باشد و اگر تحت الارض باشد
مکث مولود زیادت از مکث اوسط بود و غایت زیادت هم نیم دور بود و آن بازاء غایت
بُعد او بود تحت الارض از طالع و در دیگر ابعاد بحسب بُعد از نیم دور حصه‌ای که رسد
بقدر آن حصه مکث مولود از مکث اوسط زیادت باشد و طریق معرفتش آنست
که تقویم قمر در وقت تخمینی استخراج کنند و بُعد میان درجهٔ قمر و طالع تخمینی بگیرند و بر سیر
اوسط یک روزهٔ قمر که آن یجـله باشد قسمت کنند تا ایام بیرون آید و آنچه بماند در بیست
و چهار ضرب کنند و بار دیگر قسمت کنند تا ساعات بیرون آید بر آن ایام و ساعات بر مکث
اوسط افزایند اگر قمر تحت الارض بود یا از مکث اوسط نقصان کنند اگر فوق الارض بود
تا مکث اوسط آن مولود معین شود و آن مقدار از تاریخ ولادت نقصان باید کرد تا تاریخ
مبدأ تکوّن مولود در رحم مادر بحسب سیر وسط قمر معین شود پس در آن روز یا شب
نگاه باید کرد تا موضع قمر ولادت بروز طلوع می‌کند یا بشب پس بر نصف نهار آن روز
یا شب تقویم آفتاب استخراج باید کرد و مطالع او بفلک مستقیم ابتدا از سر جدی باید گرفت
جهت نصف النهار و مطالع نظیر او جهت نصف اللیل باید گرفت و مطالع قمر ولادت ببلد
هم معلوم باید کرد و تفاوت میان هر دو مطالع حاصل باید کرد و از دایر باشد و جزو بانزده
قسمت کنند ساعات بُعد باشد بیش از نصف النهار یا نصف اللیل یا بعد از آن پس بر آن
ساعات که معین شود تقویم قمر استخراج باید کرد اگر بطالع تخمینی نزدیک افتد طالع ولادت
بحسب نمودار باشد و اگر دور افتد در یک روز بیشتر یا بیشتر همان عمل باید کرد تا تقویم
قمری برین وجه که گفتیم نزدیک بطالع تخمینی یافته شود و از تقویم طالع ولادت باشد و تقویم
قمر مسقط نطفه طالع ولادت بوده باشد و تقویم قمر ولادت طالع مسقط نطفه بوده چنانکه

صاحب نمودار فرموده است و اما نمودار زردشت چنان باشد که طالع
و اوتاد تقریب و هیلاج در آن طالع و کدخداه معلوم کنند و از حوادث عظام که در حیات
ولادت گذرد بخیر یا بشر نگاه کنند که از طبیعت کدام کوکب سعد یا نحس از سیارات
یا ثوابت تواند بود و در آن وقت باید که بآن وقت تسییر طالع یا هیلاج یا کدخداه بآن کوکب
رسیده باشد اگر آن سعادت یا نحوست بدنی باشد یا تسییر عاشر اگر آن سعادت و نحوست جاهی
باشد پس چون چنان کوکبی یافته شود از موضع آن کوکب در وقت ولادت بحسب مدتی که ما بین ولادت
و تا آن باشد تسییر بخلاف توالی بیرون آرند تا معلوم شود که در اصل ولادت آن وتد یا هیلاج
یا کدخداه کجا بوده باشد و بر آن اعتماد کنند و دیگر دلایل بحسب آن استخراج کنند و این عمل
بعد از معرفت تسییرات مقرر تواند بود فصل ۵ وم در آفاق کواکب
بحسب مواضع ایشان در طالع معرفت آفاق کواکب ضروریست در دو مطلوب یکی در معرفت
مطالع شعاعات کواکب و دیگر در تسییر کواکب بر کوسم هر کوکب که در صورت طالع نصف
شرقی افق بمرکز جرم آن کوکب بگذرد افق ولادت افق آن کوکب باشد بحسب موضع او و هر کوکب
که نصف غربی افق بمرکز جرم او بگذرد نظیر افق ولادت یعنی افقی که در جانب جنوب عرض
آن افق مساوی عرض افق ولادت باشد افق آن کوکب باشد بحسب موضع او و هر کوکب که دایرهٔ
نصف النهار افق آن کوکب باشد بمرکز جرم او بگذرد چه فوق الارض و چه تحت الارض دایرهٔ
نصف النهار افق آن کوکب باشد بحسب موضع او و چون دایرهٔ نصف النهار یکی از آفاق خط
استوا باشد افق آن کوکب را هیچ عرض نباشد و هر کوکب که در میان دو وتد افتد دایرهٔ
تصور باید کرد که بمرکز جرم آن کوکب و بدو نقطهٔ شمال و جنوب یعنی دو نقطه که موضع تقاطع
نصف النهار و افق باشند در هر دو جهت آن دایرهٔ افق کوکب باشد بحسب موضع او پس
اگر کوکب در نصف صاعد باشد یعنی ما بین عاشر و طالع یا ما بین طالع و رابع عرض افق او
عرضی باشد کمتر از عرض افق ولادت در جانب شمال و اگر در نصف هابط باشد یعنی در

یکی از دو ربع دیگر عرض افق او هم کمتر از عرض افق ولادت باشد ولکن در جانب جنوب
و در استخراج عرض افق امثال این کواکب دو طریق ایراد کنیم گوییم در **طریق اول** ارتفاع
کوکب از طالع استخراج باید کرد چنانکه در مقالت سوم بیان کرده ام پس جیب ارتفاع کوکب
در ظل تمام عرض بلد مخطط ضرب باید کرد آنچه حاصل شود حصه سمت باشد اگر بعد کوکب از معدل النهار
جنوبی باشد یا از معدل النهار هیچ بعد نباشد جیب سعت مشرق که طریق استخراج آن هم گفته
آمده است بر حصه سمت باید افزود آنچه حاصل شود تعدیل سمت باشد و جنوبی باشد و اگر بعد شمالی
باشد تفاضل میان جیب سعت مشرق و حصه سمت تعدیل سمت باشد پس اگر فضل حصه سمت را
باشد تعدیل سمت هم جنوبی باشد و اگر فضل جیب سعت مشرق را باشد تعدیل سمت شمالی باشد
پس تعدیل سمت را بر جیب تمام ارتفاع مخطط قسمت باید کرد آنچه حاصل شود جیب سمت باشد چون
جیب سمت در جیب تمام ارتفاع مخطط ضرب کنند و حاصل مقوس کنند در جدول جیب تمام
آن قوس را قوس اول خوانند و اگر تعدیل سمت را در جدول جیب مقوس کنند تمام آن قوس هم قوس
اول باشد پس جیب ارتفاع بر جیب قوس اول مخطط قسمت کنند و حاصل را در جدول جیب مقوس
کنند تمامش قوس ثانی باشد و چون جیب قوس ثانی را در جیب عرض بلد مخطط ضرب کنند حاصل
جیب عرض افق کوکب باشد بحسب موضع او و او را عرض افق حادث خوانند و حقیقتش همان باشد که گفته آمد
طریق دوم تفاوت میان مطالع ممر کوکب و مطالع عاشر یا مطالع رابع هر کدام که کمتر بود
بگیریم و او را بعد کوکب خوانیم مطالع از عاشر یا رابع پس جیبش در جیب تمام بعد کوکب از معدل النهار
مخطط ضرب کنیم حاصل جیب بعد کوکب باشد از نصف النهار پس جیب بعد از معدل النهار بر جیب
تمام بعد از نصف النهار مخطط قسمت کنیم حاصل جیب قوس اول باشد او را مقوس کنیم تا قوس اول
حاصل شود پس اگر کوکب فوق الارض باشد و بعدش از معدل النهار شمالی باشد یا تحت الارض و بعدش
جنوبی باشد تفاضل میان عرض بلد و قوس اول بگیریم و او را قوس دوم خوانیم و اگر بخلاف این باشد
یعنی فوق الارض باشد و بعد جنوبی یا تحت الارض و بعد شمالی مجموع عرض بلد و قوس اول قوس دوم باشد

طالع تحویل مثلا گویند در مقدمه معرفت از دمی نیم دلیل حکم طالع و دلایل اصل را باشد
و دو دانگ انتها را و دانگی طالع و دلایل تحویل را و ما از آن جدولی نهادیم تا از برج انتها حصه
هر وقت از اوقات سال از آنجا بر می دارند و دیگر انتهاء شهوری باشد که در سالی
سیزده برج می رانند تا دوری کرده باشد و زیادت یک برج تا آخر سال را انتها با تمام
برج رسیده باشد که اول سال مستقبل از آنجا آغاز خواهد کرد و ما جهت این انتها هم جدولی نهادیم
تا از آنجا عمل آسان باشد و جمعی انتهای دیگر می رانند که در هر ماهی دوری تمام با حصه از ماه از
انتهاء شهوری که رفته باشد و او را انتهاء یومی خوانند و کسانی را که اعتبار احکام کنند در ساعت
ساعت از روز و شب او را بکار دارند و چون دراز فایده زیادت نیست و اکثر منجمان او را اعتبار
نکرده اند ما نیز ایراد نکردیم و اگر کسی خواهد که اعتبار کند چون این اصول مقرر کرده باشد بر او
دشوار نباشد اعتبار آن کردن **فصل هفتم در فردارات موالید**
سالی چند از عمر به کوکبی داده اند تا حکم آن سالها از آن کوکب و احوال او در اصل و تحویل اعتبار
کنند و در موالید نهاری ابتدا با فتاب کنند و آفتاب را ده سال دهند و بعد از او زهره را
هشت سال پس عطارد را سیزده سال پس قمر را نه سال پس زحل را یازده سال پس مشتری را دوازده
سال پس مریخ را هفت سال جمله هفتاد سال باشد و حصه هر کوکبی هفت قسم متساوی کنند قسم اول
از کوکب را بود و شریک و بعد از آن هر قسمی شرکت کوکبی باشد که در فلک زیر او باشد و چون به قمر رسد
با زحل شوند و اما در موالید لیلی ابتدا بقمر کنند و هم بر سیاقت افلاک می روند و بعد از هفتاد سال
سه سال به راس دهند و دو سال بذنب تا تمام هفتاد و پنج سال شمسی و بعد از آن باز سر گیرند و ما این فردارات
را با حصه شرکا جدولی نهادیم و بعضی منجمان معنی نوبت کواکب بکار دارند از ابتداء عمر چهار سال نوبت
قمر بود و بعد از آن ده سال نوبت عطارد و بعد از آن هشت سال نوبت زهره پس نوزده سال نوبت
آفتاب پس پانزده سال نوبت مریخ پس دوازده سال نوبت مشتری پس سی سال نوبت زحل تمامت نود و هشت
سال شمسی باشد و بعد از آن دیگر بار با نوبت قمر رسد والله اعلم بالصواب

جدول على المسند المقوم في عمله

	مدة السنين	في الافلاك القديمة	ا	ب	ج	د	ه	و	ز	ح	ط	ي	الاشهر
	مدة السنين في الافلاك القديمة					السنة المعدلة اثناعشر شهرا كل شهر ثلثون يوما والسنة المعدلة تمامه وستون يوما		فصل العود تزاد على موضعه		فضل العود تنقص من موضع			
ا لط	١٠٩٦٥	٣٥	ىر	لـ	ه	مه	ح	د	كـ	ا	ب	م	
ب نز	٢١٩٥١	٤٩	نو	نظ	ـ	ل		ا	غ		ح	ـ	
ا ا	٢٣٨٨	١٢	ح	ـ	ـ	ح		د	ع		كه	ـ	
ر مو	٣٥٢١٥	٨٢	ح	فد	ـ	مه		ز	ع		كط	ـ	
ىد مه	١١٤٩٦	٣٢	لط	ا	ه	كط		و	ا		غ	نه	
ب لو	٢٩٩٥٧	٧٩	كـ	ف	ا	لو	ح	ح	ط	ا	لو	نا	
ح ا	١٣٤٥	١	ح	ا	ح	ه	ا	كط	مه مه	ح	ح	نه	
ح ى	١٢٦١	٣	ا	ى	ح	ىا	ح	ح	ـ ا	ا	كط	نو	
ح ح	٢٩٢٢	٨	ـ	ح	ا	ـ	ح	ح	ه ى ع	ا	كط	لا	
له ح	٩١٣١	٢٥	و	له	ح	ل	ا	كط	نط ـ	ح	ح	لا	
ه ح	٢٩٢٥	٩	ح	ح	ا	ـ		ل	و		ا	نه	
نو ـ	٨٩٣٤	١٥	شه نو	ـ	ـ	لط		ـ	ط		ى	مس	
له ه	٨٧٥٩	٢٣	شه له	ح	لط		ا	ى	ا	ح	و	ط	
ط ما	٢٧٥١	١٣	و	ط	ـ	ا	ح	ـ	ه	ا	لو	ـ	
سو قه	١٩٩٥٢	٢٦	ـ	مر	ح	ـ		ح	نو	ا	لط	د	
عا زمط	٢٩٩٥٤	٧٩	ىط	ف	ا	له	ح	ح	ح	ح	ح	ح	
مه مه	١٢٢٥	٣	قمه	ح	ه	ـ	د	ع	مد	د	ا	ح	
زعا وصه	٧٢١٣	٢٥	ق	ه	ى	ـ	ح	ى	ع	ح	لو	ل	
	١٥٦٥١٥٩١٥٧٢	٤٢	شكا	مح	ه	ى كا	ح	ع	ا				
							ـ				كو	ـ	

كل صحه الكل سنه معدله في ادوار كواكب اثنا عشر قمرا طولا اثناها

يعمل هذا الجدول ... مطلوب من المطلوب

جدول فضل الادوار

جدول حصص ودها سال ارتيسر الاعلى والبدور

جدول الحصص ...

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

شرطین بطین ثریا دبران هقعه هنعه ذراع نثره طرفه

جبهه زبره صرفه عوا سماک غفر زبانا اکلیل قلب

شوله نعائم بلده ذابح بلع سعود اخبیه مقدم موخر

رشا

شرطین بطین ثریا دبران هقعه هنعه ذراع

صرفه عوا سماک

نثره طرفه جبهه زبره

غفر زبانا اکلیل قلب شوله نعائم بلده

ذابح بلع سعود اخبیه مقدم موخر

شرطین بطین ثریا دبران هقعه هنعه ذراع نثره طرفه جبهه زبره صرفه عوا غفره

زبانا اکلیل قلب شوله نعائم بلده ذابح بلع سعود اخبیه مقدم موخر رشا

۸۳

[illegible]

کتابخانه مجلس شورای ملی